

ИКОНОМИКА

Да не пипаме
валутния борд
Анализ
на Цветан Симеонов -
БТПП

На стр. 5

АВТОМОБИЛИ

Peugeot 301 -
здравина и
простор

На стр. 24

СПОРТ

Халът
на родния
футбол

Коментар на стр. 22

Разпространява се бесплатно

тираж 300 000

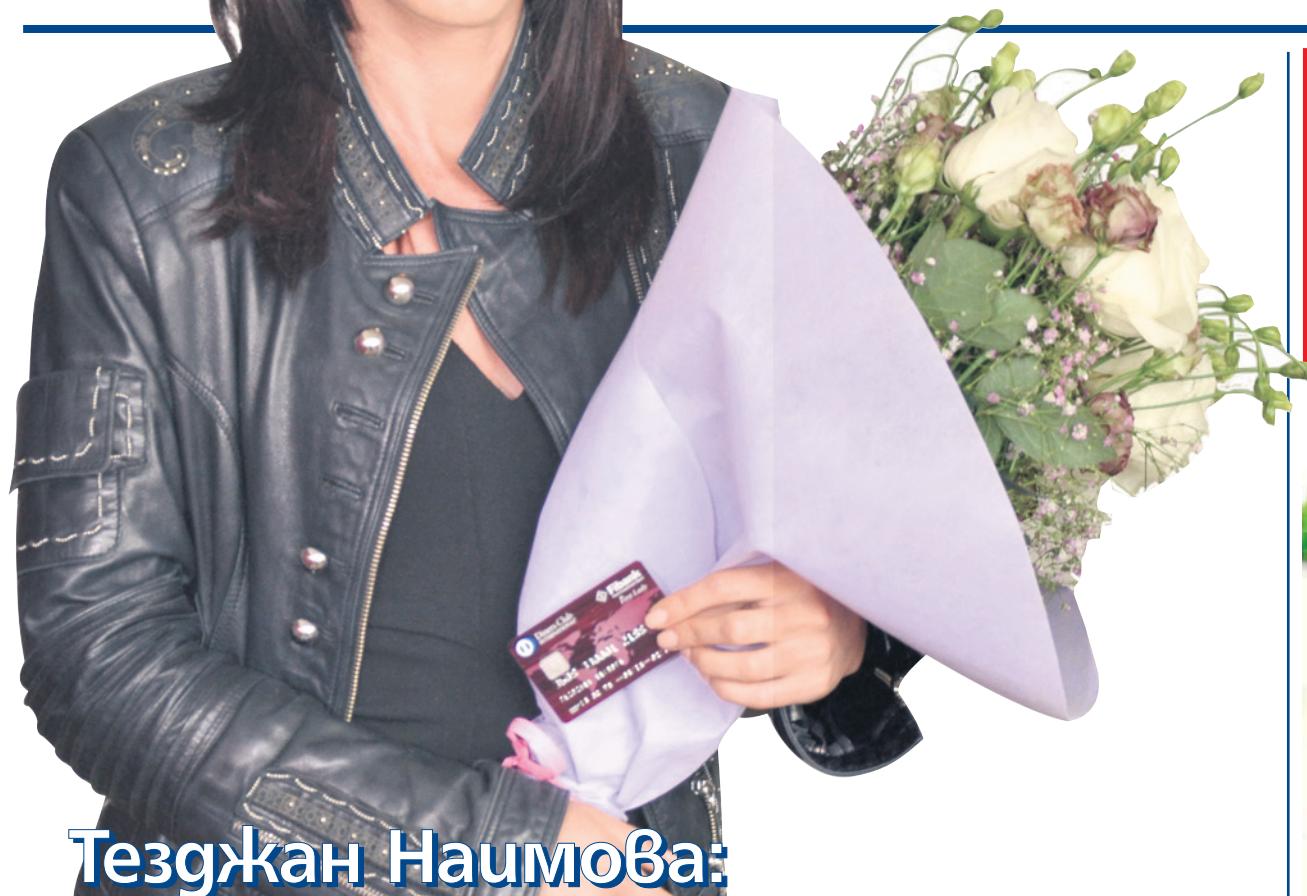
www.jivotatdnes.bg

Брой 11 (45), 19 - 25 март 2013 г. (год. I)

ЖИВОТЪТ ДНЕС

actavis
think smart medicine

Светът на модерният човек

Тезджан Наумова:
**Проблемите
ме изградиха
като спортсмен**

Интервю на Яна КАСОВА
на стр. 19

Как да засадим дръвче

Отглеждането на собствено поколение овошки беше поотминала традиция от времето на виладжийския бум. Но днес интересът към култивираните дръвчета се завръща. Не толкова заради добива на плодове, а по-скоро като част от зелената вълна в мисленето на младите хора. Затова вече овошки се срещат и в междублоковите пространства.

Още по темата на стр. 18

T MARKET

Добрият Съсед на близо!

Цените са налични от 19.03.2013 г.

0,99	0,45	1,99
зеленчуци	зеленчуци	зеленчуци
4,49	2,99	
зеленчуци	зеленчуци	
8,69		
зеленчуци		
5,99		
зеленчуци		
0,59		
зеленчуци		

Снимка Росен ВЕРГИЛОВ

Хранителна добавка
Lacto 4
Пробиотични капсули
30 капсули

ЖИВИ ЛАКТОБАЦИЛИ

Подпомага
възстановяването
на чревната микрофлора
по време и след лечение
с антибиотици.

ECOPHARM

Кой е кръстникът на iPhone

Бивш служител на Apple и ръководител на рекламния отдел разказа на лекция по маркетинг как компанията е стигнала до наименованието на смартфона iPhone. Оказва се, че кръщаването на апаратът е отнело немалко време. Цялото ръководство на Apple е обсъждало няколко варианта, между които TriPod, TelePod, Mobi, MicroMac и даже iPad. Известно време лидер е бил наименованието Tripod, защото съвместява три функции - phone + iPod + internet. От компанията са искали да запазят думичката pod, която напомня за успеха на устройството iPod. Името iPhone е избрал лично Стив Джобс, но не той го е измислил. То е принадлежало на малка разорила се фирма, която така искала да кръсти свой апарат.

Тел Авив преживява инновационен бум

Тел Авив зае второ място в световния рейтинг на градовете, в които най-активно се внедряват инновационни технологии. Класацията е съставена от организацията Urban Land Institute в сътрудничество с изданието Wall Street Journal. В последно време вторият по големина град в Израел се превърна в глобален изследователски и технологичен център. Днес в Тел Авив стартират своя

бизнес хиляди местни компании, както и международни корпорации като Google. Градът вече си е спечелил славата на израелски аналог на Силиконовата долина. В рей-

тинга на Urban Land Institute на първо място по внедряване на иновации е колумбийският град Меделин, където е роден известният наркобос Пабло Ескобар. На трето място

е Ню Йорк. Класацията е съставена чрез гласуване в интернет, в което са участвали както обикновени хора, така и експерти в съвременните технологии.

Volvo удря спирачки и прог велосипедисти

На автосалона в Женева Volvo показва усъвършенствана система за безопасност, която може да стопира автомобила не само пред пешеходци, но и пред велосипедисти. Датчици сканират пространството пред автомобила и ако велосипедист, движещ се в едно направление с него, внезапно завие, създавайки опасност от удар, системата спира кола-

та. Нововъведението скоро ще се появи в моделите Volvo V40, S60, V60, XC60, XC70 и S80. Според статистиката около 50% от случаите на трагични инциденти с велосипедисти се дължат именно на удар от автомобили. От Volvo се надяват да помогнат за намаляване броя на подобни случаи и да направят живота на велосипедистите по-безопасен.

Хранителна добавка

HEPA SAVE S^{PLUS}

Съдържа 125 мг Силимарин като чист екстракт и Витамини B1, B2, B6 и B12.

Хепасейв S plus е продукт, специално разработен и насочен към подкрепа на чернодробните функции, когато те са засегнати!

ECOPHARM бул. "Черни връх" №14, бл. 3, 1421, София, България,
тел. 02/ 963 15 96, 963 15 97, факс: 02/ 963 15 61

III ведски журналист и брат му, който е финансист, създадоха павилион Meganews, който ще печата списания на място по поръчка на купувачите. Една от целите на проекта е да се помогне на изданията, които нямат бюджет за големи тиражи и за разпространението им. Днес дори гиганти (като неотдавна отказали се от хартиения вестник американски седмичник Newsweek) изпитват затруднения заради конкуренцията на глобалната мрежа, която деноницно предлага не само новини, но и статии. Тиражите на класическите вестници и списания непрекъснато падат, а и търсенето намалява. Благодарение на новия павилион издателите ще могат да стигнат до читателите с минимални загуби. За да получиш търсеното от теб списание, трябва да го избереш на сензорния екран, той е свързан със сървъра, където има версия на изданието в PDF формат и печатането започва. Друго предимство на Meganews са размерите, той заема само няколко квадратни метра, а може да продава неограничено количество списания.

**Списания ще се печатат
в момента на закупуването им**

МЛАДИТЕ ГОВОРЯТ ЗА...

Криси Петрович, 19 г.

Харлем шейк е много як танц. Първо един човек започва да се раздава, а изведнък всички около него избухват и се получава страхотно. Аз бих участвала и ми прави впечатление, че Харлем шейк се танцува предимно от млади хора. Много рядко можеш да видиш възрастен на такова събитие, макар че така би станало по-интересно. Затова се радвам на учителя по английски от Пловдив, който е решил да мотивира учениците си да направят нещо шуро и различно. Не разбирам защо го уолнха. Има далеч по-страни места от училищния двор, където Харлем шейк би могъл да смuti хората - например в съда. Супер интересно ще бъде, ако всички си вземат смешни костюми и аксесоари и изтанцуват световния хит в храма на Темида.

ХАРЛЕМ ШЕЙК

Ася Аспарухова, 19 г.

Най-интересното в Харлем шейк е, че ако е на публично място - околните не го очакват, но могат да се включат в забавлението. На мен специално много ми допада. Ако пишате родителите ми обаче - не биха се включили. Въпрос на гледна точка. Доста нестандартно поведение показва преподавателят от Пловдив, който беше несправедливо уволnen обаче само заради един танц. В крайна сметка Харлем шейк е световен хит и не съм чула някъде да е довел до санкции. Защото танцът е за забавление, да отпуснеш енергията и да се посмееш. Бях гледала клипче в интернет как група млади хора избухнаха на хитовата мелодия в един самолет по време на полет. Получи се страхотно и другите пътници не възнегодуваха.

Асен Ефремов, 14 г.

Всеки тийнейджър знае какво е Харлем шейк. С две думи - да подлудееш. В началната интродукция на песента излиза един танцьор, който се разкърша, след като падне басът - отвсякъде излизат още хора, които скачат, викат, движат се смешно. Пълна дивотия, аз не бих се включил. Може би предизвика световно внимание, защото танцът е различен. Всички чухме обаче, че твърде голямата различност в училищния живот в Пловдив чрез Харлем шейк доведе до отстраняването на един учител, който просто е искал да направи кеф на учениците си. Според мен няма нищо лошо да организираш такова мероприятие в училищния двор, но явно от ръководството са решили друго. Смятам, че все пак е хубаво учителите да се опитват не само да бъдат строги, но и да са приятели с учениците си. Има такава преподавателка - класната ми по математика от миналата година. Тя наистина е страхотна, когато трябва, има дисциплина, друг път си говорим, водеше ни на екскурзии и т.н.

Йоан Кудев, 12 г.

Световноизвестният танц се превърна в мания. Според мен обаче не е интересен и въобще не бих участвал. Не е справедливо да се уволни учител заради Харлем шейк, но пък разбирам директорката. Имаше доста нецензурни неща в танца на учениците от Пловдив и това не е морално да се прави точно в двора на училище. Има и други начини за забавление на такова място - футбол, тенис на маса, волейбол, баскет или въобще никакъв вид спорт. Не е лоша идеята, ако толкова много се харесват танците, да има и никакви танци в часовете по физкултура - например народни. Но Харлем шейк определено не е най-добрата форма да разпуснеш. Много по-подходящо е да се изпълни въпросното "полудяване" в паркове и градинки.

СТОП КАДЪР

Уважаеми читатели, изпращайте снимки на info@health.bg и на znanieto@yahoo.com

Казахте ли нещо?...

Снимки: Цветанка КАЦАРОВА, Даниел КЪТЕВ, София

ПОСОКИ

Скачени съдове

Петър ГАЛЕВ

Мислех си, че мнозинството от хората са наясно как в общи линии функционира една държава. Но напоследък започвам да се съмнявам в това. Принципите не са сложни - държавата събира под различна форма пари от граждани и бизнеса и ги разпределя за покриване на всички свои отговорности. От тази проста формула следва изводът, напомнящ скачените съдове - за да се даде някъде или на някого повече, от другаде или от другого същото трябва да се вземе. За съжаление не съществува държавно съкровище като пещерата на Али Баба, откъдето да може да се гребе с пълни шепи, а пречката срещу всеобщото богатство да са злите пазачи на входа, които от инат не дават блага на народа. Но слушайки приказките по улиците, оставам с впечатлението за точно такова разбиране. Да не говорим колко квартални експерти се навъдиха, които - все едно че коментират вчерашния мач - се изказват кое как трябвало да стане в държавните финанси. Бордът например не ни трябвал вече, нямало нужда от ограничения.

Добре звучи, но не е реално. При това вече сме го гледали фильма с печатането и бързото излапване на парите и последващия кошмар с хиперинфлацията и дефицитите. Вярно е, че така фараоните си стопяват огромните земи, но това нас какво ни топли? Това, за кое то всички можем да допринесем, е пълна и постоянна съпротива срещу корупцията на всички нива и постоянен натиск за прозрачност в делата на управляващите. А тяхна отговорност е как да разхлабят примката на бедността, без да се удадим след това.

СЕТИВА

20 години с радиопредаването CASTA DIVA

На стр. 6

НЕСТАНДАРТНИТЕ

Да погледнеш света от височина 6 km

На стр. 7

ТЕХНОЛОГИИ

С Google Street view пътувате из целия свят

На стр. 8

SMS-ите са нов начин на общуване

На стр. 17

ПРОЛЕТ

Да засадим овощките

На стр. 18

АНТИОКСИДАНТИ

Батати за здравословно хранене

На стр. 15

Улични протести срещу сметките за ток и парно предизвикаха предсрочни избори. Лавината от последвалите експертни анализи изясни: не токът в България е скъп, а доходите в семействата са ниски. Защото безработицата е висока. А тя е висока, защото няма производство - хиляди фирми годишно затварят или фалират, стотици хиляди българи остават без доход. И една от причините са банките. Институции, които често не само не опитват да помогнат за излизане от кризата, а я задълбочават. Както с поведението си към старите дължини с ипотеки и без ипотеки, така и със скованите кредитни схеми. Особено тежки за най-масовия малък и среден бизнес. Може ли и как нещо да се промени? Отговарят експерти в новата ни поредица **За банките и хората**.

Как ще ги стигнем датчани?

Ралица БЛАГОЕВА*,
юрист

Eдно от нещата, с които Дания определено може да се гордее, е моделът на ипотечно финансиране. Ипотечните кредити са строго регулирани от специален закон, като характерното е, че по отношение на задълженията си кредитополучателите имат същите права като държавата. Датската ипотечна система функционира в продължение на повече от двеста години без нико един фалит по облигациите, обезпечени с кредити.

Този факт сам по себе си е достатъчно доказателство за стабилността и устойчивостта на системата на всякакви стресове и икономически кризи. Благодарение на тази система Дания е една от страните с най-евтини жилищни кредити в ЕС при средна годишна лихва около 2,2%. Неслучайно по време на датското председателство на ЕС беше даден мандат в Съвета на министрите да започнат преговори с Европейския парламент за приемането на т. нар. директива за ипотечния кредит.

Установените датски правила, които и без това поддържат високо ниво на защита на потребителите, не се различават съществено от проекта за европейска директива. Вместо това директивата води до изравняване на защитата на потребителите в останалата част от Европа. Датската система гарантира ста-

билист на икономиката, ето защо по думите на министъра на икономиката Маргрете Вестагер Дания ще направи всичко възможно, за да запази този модел и да не позволи той да бъде премахнат от предложените от Базелския комитет за банков надзор нови правила за ликвидност (Регулацията Basel III).

Къде сме ние?

България се отличава с едни от най-скъпите кредити в Европа при ефективна годишна лихва на ипотечните кредити средно около 9,38%, въпреки че страната ни е на едно от последните места в Европа по жизнен стандарт. Многобройните фалити и разпродадени жилища на дължини не трошаха българските управници и те се ограничиха само до няколко квалифицирани "спеши" за сваляне на високите лихви по кредитите изглеждаха по-скоро като популизъм - хленч и, разбира се, останаха и без отговор. В историята остана и пак епизодично говорене за законодателни промени и у нас. Поразително е, че вместо да се ангажират със спешни, включително законодателни промени, които да дадат поне малко кислород на бизнеса - при наличието на толкова фалити, българските политици избират само да вдигат рамене и да се

ЧЕЗ създава звено „Енергиен омбудсман“

Позицията енергиен омбудсман се разкрива в съответствие с Директива 2009/72/EО на Европейския парламент относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия. Със създаването на енергиен омбудсман в ЧЕЗ клиентите ще могат да се обръщат към него винаги, когато се съмняват в коректното решаване на техните жалби. Омбудсманът ще приема и предложения на потребителите как да бъде подобрено обслужването. Той ще проверява всеки сигнал независимо от предходните заключения по него, като запазва неутралитет както спрямо клиентите, така и спрямо дружествата от Групата ЧЕЗ и винаги взема предвид аргументите и на двете страни.

Когато спорът между клиента и дружеството от Групата на ЧЕЗ в България се решава по съдебен ред или с него се занимава ДКЕВР, омбудсманът няма да се намесва. Ако вече е започнал проверка, тя се прекратява.

Сигнали и предложения към енергийния омбудсман могат да се подават на тел. 028958450, факс 028959770, електронна поща cez.ombudsman@cez.bg или чрез писмо на адрес: гр. София 1000, ул. "Г. С. Раковски" 140. Първият енергиен омбудсман на компаниите от Групата на ЧЕЗ в България е Радослав Димитров, доказан професионалист в областта на енергетиката и обслужването на клиенти.

Платено съобщение

оправдават или с кризата, или с валутния борд.

Какво може да се направи, ако има политическа воля за промяна?

- Стартова промяна на действащото законодателство в няколко насоки: въвеждане на ясни правила по отношение формиране на лихвения процент при ипотечните кредити, като се премахне възможността след подписване на договора банката по своя преценка да вдига лихвата. Сама по себе си лихвата, както и всички такси, които банката събира по един кредит, са достатъчна гаранция срещу обезценка на предоставения капитал.

- Премахване на наказателната лихва при предсрочно погасяване на кредитта или при повишаване на лихвения процент от банката - така ще се засили сериозно конкуренцията между отделните банки. В съответствие със задълженията на кредитополучателя задължаване на банките да информират писмено (а не на интернет страниците си) кредитополучателя за всяка промяна в Общите им условия, респективно условията по отпуснатия кредит. Това е друга гаранция за равнопоставеността на страните.

- Отпадане на текста на чл. 417, т. 2 от ГПК, поставящ една частна институция, каквато е банката, наравно с публичноправните субекти като държавата и общината. С този текст на банките като частноправен субект се предоставят изключителни правомощия да събират вземанията си само въз основа на документ или извлечение от счетоводните им книги, без да се води предварително съдебно дело, тъй като заповедта за изпълнение подлежи на незабавно изпълнение.

* www.angrysheep.org
анализи, банкови коментари

Дали не забравихме бързо какво ни даде валутният борд

Напоследък се случиха и се случват множество събития като израз на изчертване на търпението на гражданско общество спрямо начина, по който България се управлява. Недостатъците на това управление прозират ясно в искаанията на протестиращите, въпреки че те навинаги намират точното решение и точния път за тяхното реализиране.

Последното нарастване на бюрократията в България, способността ѝ да увеличава тежестта за обществото както за граждани, така и за бизнеса, очевидно са стигнали своите предели на търпимост. Отдавна БТПП обръща внимание на тоя, че специално в администрацията очакванията на обществото и на бизнеса не са в съответствие. Без да заключаваме, че не се случват положителни неща, трябва да констатираме, че много от добрите начинания и предложения бяха реализирани по начин, който в много случаи ги обезсмисли. Надяваме се, че този път протестиращите, които започнаха, без да се стига до ексцесии, ще доведат до промяна. Само така демократичните процеси в България наистина биха могли да покажат по-съществен напредък.

Често се приемат някои добри поправки в законите и за наша гордост - с участието и подкрепата на Българска търговско-промишлена палата, които след това с действията на администрацията totally се обезсмислят. Като пример мога да дам Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност. С този документ бяха въведени редица важни принципи за правилното функциониране на администрацията, но вече няколко правителства не правят необходимото за неговото спазване. За неговите разпоредби нехаеше и местната власт и продължаваше да въвежда тежести и да увеличава трудностите пред бизнеса, вместо да се съобрази с изискването, че нови режими се въвеждат само със закон. Не се съблюдава и въведените принципи доказването на факти, намиращи се в база данни под контрола на

държавата, да става чрез деклариране, за да не е в тежест на граждани и фирмите за доказване. Това са все неща, при които, ако имаше реализация от страна на администрацията, по никакъв начин нямаше да се стигне до днешните протести. Усложнявайки процесите чрез въвеждане на нови процедури, администрацията се превърна в постоянен дразнител за обществото. В създаването на повече бюрократични пречки се създаваха условия за корупция.

Електронното правителство също не се случи в продължение на много време,

за което бяха похарчени огромни средства, включително и от досегашното правителство, с низложен и смешен резултат - "карти за 5 хил. граждани или фирми", при милиони, прилягащи до услугите на администрацията.

Това са школски примери за това как бюрократията имитира застост, без да постига трайни резултати и устойчиво развитие.

Като прибавим и това, че в последните 5-6 месеца Националният съвет за тристренно сътрудничество (НСТС) не е работил, съвсем логично, даже с малко закъснение идват протестите на гражданите след толкова години проявено търпение към безобразията, които се случват. Това е ясен сигнал за управляващите, независимо кои са те - предходни, настоящи или бъдещи, че нещата не бива да се вършат проформа. Прогрес се постига с постоянни усилия и всекидневни стъпки.

В никакъв случай не трябва да се посяга на източници на стабилност в икономическата среда.

Един от тези източници е валутният борд.

Отстриани можем да

Цветан СИМЕОНОВ, председател на Българската търговско-промишлена палата

останем с чувството, че обществото ги е забравило - как само за една година имаше над 500% инфлация. Не бива да забравяме, че заради тази инфлация най-пострадали бяха скромните, скатани с много лишения, спестовни влогове на мнозинството от граждани, а големите длъжници на практика стопиха своите дългове в кратки срокове.

Дали иска обществото отново да се случи това? Мисля, че не.

Нека гражданините добре да обмислят, малките и средните фирми - също, защото стабилността на валутния борд е една преграда за прехвърляне на тежестта точно върху средния и ниския сегмент от обществото. Не бива да пропускаме и факта, че точно в резултат на валутния борд бяха стабилизири finanziите на държавата и се появи възможност за рязко намаляване на инфлацията. Тя вече години наред е сред ниските нива в сравнение с други страни около нас, дори и с някои от ЕС. Затова, преди да се предложи премахване на валутния борд, нека да се сложат на везните плюсове и минуси и тогава ясно ще видим коя е по-малката беда.

Големият недостатък на българското общество са качеството и резултатите от труда, нивото на производителност.

По линия на продължаване на усилията за привличане на високотехнологични инвестиции проведохме сериозен форум по инициатива на

чуват гласове, че трябва да се посегне.

Вече 15 години валутният борд ограничаваше всички правителства да печатат безразборно пари.

При всичките негативи е много приятно сега да констатираме, че критериите за влизане в Еврозоната си част са изпълнени, за разлика даже от страни, които са в Еврозоната. Всеки би желал и би глеждал с добро око на държава, която има добра финансова дисциплина, която не прехвърля тежестите на момента у следващите поколения с теглене на заеми, с големи дефицити в бюджета с печатането на допълнителни пари.

В този смисъл БТПП и в бъдеще ще защитава финансовата дисциплина и ниската преразпределителна функция на бюджета.

Не бива да забравяме, че даже и в момента на увеличени разходи на американското общество преразпределителната роля на техния бюджет е под 30%, а ние сме близо до 40%. Има много гласове, които искат тази роля да бъде още по-голяма.

Ако искаме да бъдем с добра икономика, не е този път - чрез увеличаване на преразпределителната роля на бюджета.

В последните дни и месеци на предходното правителство се посегна и на валутния резерв с добро намерение, но сега се оказва, че е спаднал под задължителния минимум. Не бива да се допускат експерименти с икономическата стабилност на България. Ще бъде жалко да загубим доверие, което вече 15 години сме изградили с липсата на каквато и да било промяна в обменния курс към еврото например, с това, че можем да декларираме, че страните от ЕС не калкулират

в договорите си валутния риск, което в съвременните условия е един добър стимул за развитие на търговията.

Затова подкрепяме служебното правителство в усилията му да запази валутния борд. Радваме се, че и министър на финансите е човек с висока отговорност към икономическата стабилност на България. Всички тези усилия, както и на други разумни икономисти в България, ще намерят подкрепата на БТПП. Искам отново да подчертая, че истината е в производителността. Всеки, където се намира и каквато работа изпълнява, да я изпълнява с необходимата отговорност, с дисциплина и внимание, което би дало качествен продукт. Тогава много бързо резултатите за България ще се почувствува, ще можем да привлечем и повече инвестиции и ще се открият по-високоплатени места.

Проблемът не е във високите цени на тока - цената на тока в България е сред най-ниските в ЕС. Проблемът е в това, че една голяма част от граждани са безработни, а и тези, които работят, заради ниската производителност на труда получават ниски заплати и не могат да посрещнат своите разходи.

Разбира се, че социалната политика за социално слабите не бива да бъде изоставяна. Затова обществото се е обединило в държава, за да може да прояви солидарност към тези с по-ограничени възможности. Това трябва да се случва много целенасочено, средствата наистина да стигат до нуждаещите се. Те да бъдат свързани със стимулиране на полагане на обществен труд. Грижите за безработните също трябва да продължат, да не губят своите навици, а да има програми, които ще им дават възможност да започнат първа работа.

Администрацията не бива да забравя, че няма самостоятелно съществуване, че няма право да получава възнаграждение, ако не изпълнява своето основно задължение - да служи на обществото. Това е нейната роля, която е определена с образуването на държавата и с това, че граждани са приели да се съобразяват с определени правила, но само срещу съответната отговорност - едно добро обслужване, една загриженост за фирмите, за граждани и срещу това да се облекчава тяхното съществуване в обществото. В този смисъл и БТПП счита, че чашата е преляла, особено когато се стига до такива крайности - хората да посягат на живота си. Ако сега не си дадем сметка за това до каква степен администрацията се е отдалечила от очакванията на граждани и на фирмите, може да се стигне и до по-неприятни развития на събитията. Затова са необходими срочни мерки, прозрачност в работата на администрацията, на монополите, устойчивост на икономическата среда.

CASTA DIVA

стана на 20 години

Авторката и първа водеща на „Каста дива“ Олга Камбурова

Редакторката Красимира Йорданова (вляво) и водещата Росица Кавалджиева режат тортата в присъствието на звездите от операта и оперетата

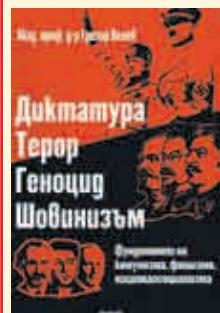
Изкушните знаят най-краткото определение за опера: сопрано и тенорът се обичат, а баритонът им пречи. В балета всичко трябва да бъде красиво, дори и умиращият лебед, в оперетата поне две влюбени двойки след перипетии намират щастето си на финала. А коктейл от всичко дотук в правилна пропорция е рецеп-

тата за създаване на хитов мюзикъл. Всяка седмица в един час от своята програма Българското национално радио чрез ефира на "Хоризонт" среща своите слушатели с музикално-сценичните изкуства.

Радиопредаването CASTA DIVA отпразнува на 11 март своята 20-годишнина. Както си му е ред - с поздравления по телефона от оперните приими Райна Кабаиванска и Ана Томова-Синтова, с изпълнения на живо на со-

листи на националния ни оперен театър, музикалния театър "Стеван Македонски", балет "Арабеск" и прелестните малки танцьорки от балетната школа на Маша Илиева. Аплодира ги публиката в концертното Първо студио на БНР - до професори и академици, директори, стоящи начело на водещи български културни институции, бяха слушателите - всеки, пожелал да сподели и уважи празника. (ЖД)

Фундаментите на тоталитарните режими

Преди три месеца на книжния пазар излезе една нова книга, която предизвика изключителен интерес сред българските читатели.

Става дума за книгата на акад. проф. д-р Григор Велев "Диктатура. Терор. Геноцид. Шовинизъм". Тя представлява един смел сравнителен анализ на доктрините на комунизма, фашизма и националсоциализма.

Въз основа на голям брой литературни източници през последните 30 години авторът съпоставя целите, задачите, идеологията и технологията на управление на трите диктаторски режими. Наред с това акад. Велев прави задълбочен психоанализ на личностите Столин, Мусолини и Хитлер. Анализът позволява да се констатира, че диктатурата, терорът, геноцидът и шовинизъм са фундаментите на тоталитарните режими.

Книгата можете да намерите в книжарниците на издателство "Знание" при медицинските университети в София, Пловдив и Плевен.

Сатиричен театър Алеко Константинов

ГОЛЯМА СЦЕНА

- 21 Март, Четвъртък **ОЩЕ ВЕДНЪЖ ОТЗАД ВЕЧЕРЯ ЗА ТЪПАЦИ**
- 22 Март, Петък **ЛЕКА ФОРМА НА ТЕЖКА ДЕПРЕСИЯ**
- 23 Март, Събота
- 24 Март, Неделя **БЪЛГАРСКИ РАЗКАЗИ**
- 25 Март, Понеделник **СТОЛЕТИЕ МОЕ**
- 27 Март, Сряда **ПРЕЛЕСТИТЕ НА ИЗНЕВЯРАТА**

КАМЕРНА СЦЕНА „МЕТОДИ АНДОНОВ“

Начало: 19.30	21 Март , Четвъртък ГАРФИНКЪЛ ТЪРСИ САЙМЪН от Здрава Каменова и Калин Ангелов
Начало: 11.00	23 Март , Събота АНДЕРСЕНОВИ ПРИКАЗКИ по Андерсен
Начало: 19.30	25 Март , Понеделник ЖЕНСКО ЦАРСТВО по Ст.Л. Костов и по текстове на Фреди Меркюри

Колко души се крият зад името на Шекспир?

"Играта Уилиам Шекспир или Тайната на Великия Феникс" е книга на руския изследовател Иля Гилилов. Тя е резултат на близо 40-годишно проучване върху т. нар. Шекспиров въпрос: кой е истинският автор на творбите на знаменития драматург?

Иля Гилилов е бил научен секретар на Шекспировата комисия при Руската академия на науките, написал е редица статии по история на английската култура от XVI-XVII в. Но "Играта..." няма аналог в света, а западните литературоведи научават редица факти, установени за първи път от него.

Гилилов застъпва теата, че зад името "Шекспир" се крият... двама души. Това са Роджър Манърс, 5-и граф Рътланд, и съпругата му Елизабет Рътланд, дъщеря на един от най-големите поети на времето - Филип Сидни. Роджър е роден на 6 октомври 1576 г. в замъка Белоар, недалеч от легендарната Шъруудска гора, и умира мъчително на 26 юни 1612 г. в Кеймбридж на 35-годишна възраст. Елизабет Рътланд е родена през 1585 г. и се самоубива малко след като смъртта на Роджър е потвърдена. Тя е на 27 години.

Двамата сключват брак през 1600 г. и живеят заедно 12 години. По сведения на техни съвременници бракът им е фiktивен: те нямат деца и отношенията им остават платонични. Роджър е високообразован - той учи в университетите в Кеймбридж, Оксфорд и Падуа, което обяснява твърде много италиански

мотиви в Шекспировите пиеси. Заедно с Роджър в Падуа учат и двама датски студенти, чиито имена са Розенкранц и Гилденстерн, които цял свят "познава" от пиесата "Хамлет". Самият Рътланд също посещава Дания и прочутия замък Елсинор.

В отделни сонети, монологи и сцени от пиесите личи и намесата на жена му Елизабет, която също има литературни извия.

Рътланд най-ревностно съхранява своята литературна тайна. И продължава да пише под псевдоним, като "заема" и чужда биография: това е животът на реално съществуващия Уилям Шакспер, преименуван от Рътланд на Шекспир. Шакспер е името на един слаб актьор и нискообразован човек от Стадфорд, от чието скромно житие има много малко съхранени факти. (ЖД)

Вестник

ЖИВОТЪТ **ДНЕС** jivotatdnes.bg

Светът на модерния човек

Тираж

300 000

Аудитория

810 000

Разпространение

Покрива около 50% от населението на страната: Във Водещите по икономически потенциал градове (Метрото в София, 56 магазина ВILLA, бизнес центрове, НДК и гр.)

Читатели

Хомогенно разпределени между

25- и 60-годишна възраст

Преобладават

45-55-годишните (28%)

71% жени

Това е активната част от населението, която взима решения.

Цена на контракт за 1/4 страница -

0,26 стотинки.

Контакти за реклама:
Бул. „Шипченски проход“ № 65, ем. 2, 1574 София
тел. 02/ 43 97 303; 0887 93 98 89 – рекламиен отдел
e-mail: m.vazharova@health.bg; info@health.bg
Бесплатен абонамент за електронния вариант на Вестника можете да направите на info@health.bg

Национален седмичник на Health Media

Амбиции, високи 6 километра

Връх Двуглав в Рила е несъизмерим в метри със световните първенци, но красотата му по нищо не им отстъпва

Петя Александрова е на 37 години и е от хората, които непрекъснато гледат нагоре в буквния смисъл. Планинските върхове са нейното хоби, страсть, духовно и физическо прераждане. Всичко започва преди 10 години с тривиалното бягане от проблемите, шума, навалицата на големия град и естествения стремеж да се приютиш в релаксиращата ласка на природата. Антистрес програмата обаче въвлече нея, съпруга и сина ѝ в едно ново приключение.

"Гледаш отсрещния връх и в

теб се надига желанието да го изкачиш. Първо по лесния начин, после по по-трудния, после по още по-трудния. Постепенно ти се иска да видиш и чуждите върхове, не само тези в родината", разказва за дебюта си тя. Днес почти няма връх в Рила и Пирин, който да ѝ се е опрял. Навън се е катерила в Швейцария, Пакистан и Перу. Най-голямото ѝ постижение е връх Гондогоро, 5940 м, в планината Каракорум, Пакистан, което всъщност я прави и втората българка, успяла да го изкачи.

Кристина ПЕШИНА

Годината е 2011-а, месецът - юли. Петя е организатор на международна експедиция, в която се включват 12 души от 5 държави - България, Пакистан, Холандия, Индонезия, Канада. Всеки от тях е с различен алпийски опит и технически умения. Въпреки това експедицията е успешна. "Всичко започна като на шега. Дори не знам в кой точно момент идеята премина в цел. Решаваш да го направиш и започваш да търсиш хора, които споделят твоята амбиция. И оттам подготовката - документи, агенции, проучвания и т.н.", разказва Петя.

За събеседничката ни онези 40 дни са най-вълнуващото преживяване в живота ѝ. И не само заради изкачването на върха, което е невероятно постижение, но и заради отпечатъка, който абсолютно различните бит и култура оставят в съзнанието ѝ. "След като се върнах, всички ми задаваха един и същ

въпрос: "Не те ли беше страх?". В нито един момент от пътуването си не се почувствах застрашена. Дори напротив - отношението на местните бе повече от добро", споделя алпинистката.

Експедициите се провеждат обикновено през юли, тъй като през

зимата условията са много тежки. Температурите падат под минус 35-40 градуса и са необходими солидна екипировка и подготовка. В студените месеци единици са жените, предприели подобни изкачвания. Като цяло в този спорт тяхното присъ-

ствие е ограничено. "Жените се адекватизират по-добре от мъжете, но пък нямат тяхната амбиция. Състезателният дух при дамите не е така силен. Това може да са част от причините боят им да е и помалък", разказва Петя.

Трудно можеш да опишеш емоциите, които те връхлитат на височина над 5000 метра. "Първото нещо, което си помислих, е как ми се иска моите близки, съпругът ми и синът ми, да станат свидетели на това, което аз виждам, защото то не може да се разкаже или опише. И веднага втората ми мисъл бе - дано не ми падне батерията на фотоапарата, за да направя поне едно клипче и чрез него да се докоснат, макар и частично, до емоцията", споделя смелата българка.

Докъде е готова да стигне тя? "Не се фокусирам върху някои върхове само заради надморската височина. Искам да видя колкото може повече места. Не държа да кача Еверест, но ако ми се удае шанс, най-вероятно ще опитам. Като цяло Пакистан ми е тръпката", споделя Петя.

Втората ѝ експедиция след Пакистан е със съпруга ѝ в Перу. Тръгват четириима българи - двама мъже и две жени. Целта е Чупикалки, 6400 м. Не успяват да го превземат, но пък срещат група американци и така се заражда идеята за бъдещата експедиция. "Интересно, а и полезно беше да видиш хора, които познаваш само от интернет. Имаме възможност да почерпим опит за това как точно се правят нещата,

за да се получат", включва се в разговора ни съпругът ѝ Явор.

Предстоящата експедиция, която организират двамата, е до връх Лейла - Каракорум, Пакистан. Продължителността ѝ е от 12 до 31 юли. Върхът е атрактивен не заради височината си (все пак е висок "само" 6100 м), а заради техническата му трудност. Не е изкачван до сега от жена. По-близо е до цивилизацията, което позволява експедицията да е по-кратка и финансово по-поносима.

През какви етапи минава организацията на подобна експедиция ни разказа Явор.

"Първият е физико-техническата подготовка. Изграждането на екип и психическа подготовка. Това е най-важното. Както един приятел казва, "Когато умът ти е готов, тялото просто го следва". Затова залагаме толкова на психологическия момент. Дестинацията, която сме избрали, е по силите на всеки в добро здраве, в нормална физическа кондиция, постижими при физическо натоварване от два пъти седмично ходене в планината.

Връх Гондогоро, Пакистан, е превзет

Експедиция Лейла, Каракорум, 2013

Ние сме десет жени и мъже, всеки със свои стремежи, свой живот и проблеми. Сега ни обединява една обща цел - да изкачим Лейла.

Каракорум е един от най-красивите, най-девствени, но и най-сувори планински региони в света. В тази част на Хималайлите се издигат и пет от четиричайсетте осемхиляндника на планетата - К-2, Нанга Парбат, Гашербрумите, Броуд Пик - върхове, свързани с най-много слава, но и драми в световната алпийска история.

Нашата цел не е някоя от тези "икони" на алпинизма. За тях се изискват огромен опит, подготовка и ресурси. В Каракорум обаче редом със световните първенци има и върхове, които, макар и полесно достъпими, не им отстъпват

Отново към върха

като по красота и предизвикателство. Един от тях е връх Лейла. Макар висок само 6089 м, това "копие", забито в небесата, остава завинаги в съзнанието на всеки, който го види дори на снимка. Приема се, че е един от най-красивите и атрактивни върхове в света наред с Матерхорн и Алпамайо.

Прекрасно съзнаваме, че може би не всички от нас ще успят да изкачат крайната цел. Някой може да се окаже в по-добра кондиция, по-добре технически подготвен, с повече късмет. Но дори един от нас да успее, това ще е успех за цялата експедиция и за България, тъй като Лейла все още не е покорен от българи. А ако имаме шанса това да е и някоя от дамите, ще бъде и международен

успех - няма данни досега жена да е стъпвала на връхната точка. Всъщност това, че ще опитаме заедно, ще е може би най-големият успех за всички. Затова сме приели в основата на нашата концепция да бъдат сигурността, здравето и животът на всеки един от нас. Да отидем заедно и заедно да се върнем. Искаме с тази експедиция да докажем, че човешкият дух, морал, взаимопомощ и работата в екип са по-важни и стойностни от една самоцелна и скъпоструваща победа.

Ако някой иска да ни помогне, сметката ни е:

УниКредит Булбанк

BIC: UNCRBGSF

IBAN: BG UNCR 70001520869157 BGN

Важно е хората, които ще го качват заедно, да имат усещането, че са екип, че могат да различат един на друг. Психиката и късметът качват върха."

Следващият етап е осигуряването на екипировка и на финансите, което е изцяло за сметка на участниците. Така е било при предишните две експедиции. "Единственият случай на външна подкрепа бе при подготовката за първата ми експедиция. Тогава при мен дойде един приятел и каза: Ето ти тези пари, защото ми харесва това, с което си се захванала, и искам да те подкрепя", разказва Петя и се надява, преди да тръгнат за Лейла, да се намерят спонсори.

Целият свят на един клик

Мирослава КИРИЛОВА

Как става?

Дори без помощта на експерт в технологите сами можете да се ориентирате в световната карта през страницата на Google Maps. Услугата Street view се включва автоматично, когато потребителят увеличи изображението до крайния му предел. Друг начин е да бъде преместено жълтото човече, което се намира в горния ляв ъгъл на екрана, върху място то, което искате да разгледате.

Само за 9 месеца американската корпорация Google успява да обхваща цяла България - не само големите градове, но и много села и отда-

искате ли да се разходите край брега на язовир "Доспат", да видите заснежените върхове на Балкана или почти да докоснете маслодайни тирози в градините край Казанлък? Технологичният гигант Google ви дава възможност да разгледате стотици хиляди къщички в България с помощта на 360-градусови изображения. При това напълно бесплатно, стига да

имате интернет. "България е 48-ата държава, която се включи в семейството на страните Street view (от англ. - уличен изглед). Услугата позволява лесно и бързо да намерите даден адрес, да разгледате природни чудеса или просто да се разходите до далечна точка на света, без дори да ставате от мястото си" - обясни компютърният специалист Калоян Илиев.

лечени места. За създаването на панорамните изображения са използвани специални автомобили и велосипеди. От компанията издават, че превозните

средства разполагат с 15 обектива, снимачи на 360 градуса, а също и със сензори за движение за следене на позицията, с твърд диск за съхранение на данни,

Докато техните върстници тепърва се запознават с информационните технологии в училище, тези малки вундеркинди вече са се срещали с Бил Гейтс в щаб-квартирата му. Кои са младежите, чийто талант би могъл да преобърне живота на цялото човечество?

на Сухас Гопинат създава уеб сайтове, мобилни приложения, програмно обезпечение за училищата и др. Globals Inc. е регистрирана в Сан Хоше, САЩ, като в съкратени срокове стига от неголяма фирма до транснационална корпорация с представителства в 11 държави. Самият Гопинат през 2008-2009 г. получи звание "Млад глобален лидер" на икономическия форум в Давос.

Аарон Шварц

Американският компютърен гений Аарон Шварц (1986-2013) започва да изучава програмиране още в детството си, а на 14 години вече е съавтор на софтуерния механизъм за обмен на новини между два сайта или между сайт и потребител RSS. Той участва и в създаването на популярния уеб портал Reddit и сътрудничи на Creative Commons. Шварц е бил борец за свобода на информацията, имал е свой блог и е оглавявал активистите от гру-

Арфа Карим Рандхава

Арфа Карим (1995-2012) е пакистанска девойка, която на девет години става най-младият сертифициран професионален специалист на Microsoft. Тя е поканена в щаб-квартирата, където се среща с Бил Гейтс и това я прави известна не само в родината ѝ, а и в целия свят. В продължение на няколко години Арфа представя Пакистан на много форуми, посветени на съвременните технологии. В края на 2011 г. тя получава епилептичен припадък и изпада в кома. Бил Гейтс бил много разтревожен за здравословното състояние на момичето, предложил помощ на семейството ѝ и дори организирал международна група от лекари, които да сътрудничат на пакистанските специалисти. За съжаление те не успяват да спасят Арфа и в началото на 2012 г. тя умира на 16 години.

Сухас Гопинат

Роден през 1986 г. в Индия, той е известен като най-младия председател на съвет на директорите. Гопинат създал уеб сайта coolhindustan.com и собствена IT компания Globals Inc. На 14 години бил признат за най-младия уеб специалист и предприемач. Днес фирмата

Бабара Икбала

Компютърният талант от Пакистан (роден през 1997 г.) започва да програмира на 5 години, а на 9 вече е в Microsoft. Днес той живее в Дубай, програмира, участва в най-големите IT форуми и прави собствени изследвания. Бабара Икбала се увлича по компютърни игри и тяхното разработване, мултфилмите и мултипликациите, а обича и крикет.

Пранав Калян

Деветгодишното американче с индийски произход на 12 януари 2013 г. успешно издържа теста ASP.NET Framework 3.5 и става един от най-младите сертифицирани специалисти на Microsoft. В детството си Пранав предпочита компютрите пред игрите и на 6 години започва да програмира. Той обича математиката и иска да стане учен.

Марко Чаласан

Роденият през 2002 г. в Македония Марко Чаласан на осем години става най-младият системен администратор на Microsoft, а на девет - най-младият системен инженер. Той е бил необикновено дете още от самото си раждане - на две години вече може да чете и пише и проявява интерес към компютрите. Марко има четири сертификата от компанията на Бил Гейтс. Той е написал книга за операционната система Windows 7, прекарва зад компютъра от 4 до 10 часа, има собствена лаборатория с 15 компютъра (предоставени му от министерството на образованието), а възрастта му още пет. За разлика от върстниците си Марко не обича компютърните игри и ги смята за несериозно занимание.

Шафай Тобани

Още един специалист получава сертификат на 8 години. Баща му е ръководител на пакистанска IT компания Thobson Technologies, затова Тобани още от малък е имал на разположение компютри и всякакви други високотехнологични устройства. На 7 години Шафай с помощта на баща си започва да се готви за теста в Microsoft. Дългите занимания по програмиране дават ре-

От джунглата на Амазонка до... "Факултета"

Google Street view става все по-голям световен хит. Само с едно кликане на мишката можете да се пренесете в другия край на планетата - от гъстата джунгла на река Амазонка, през белите нощи на Санкт Петербург, до червените пясъци на Гранд Каньон, щата Аризона, или... "Факултета". Програмата привлича и рекламодатели, защото бизнесът намира място за изява в детайлните изображения. "Потенциални купувачи или наематели на жилища могат да бъдат улеснени, ако системата бъде вградена в уеб сайтовете на агенции за имоти напри-

мер", обясни Улф Спицър, програмен директор на проекта Google Street view. Според думите му туризмът в древния италиански град Помпей се е покачил с 20%, откакто системата е била вградена в официалния сайт на общината.

Развитие на туризма или намеса в личните данни

Как ще се отрази новата система на България? Засега не липсват критични мнения, че съществува опасност да се разпространят лични данни. Но според повечето хора 360-градусовите изображения са полезни, особено при пътуване. Ту-

Най-младите компютърни гении

Бабара Икбала

Компютърният талант от Пакистан (роден през 1997 г.) започва да програмира на 5 години, а на 9 вече е в Microsoft. Днес той живее в Дубай, програмира, участва в най-големите IT форуми и прави собствени изследвания. Бабара Икбала се увлича по компютърни игри и тяхното разработване, мултфилмите и мултипликациите, а обича и крикет.

Шафай Тобани

Още един специалист получава сертификат на 8 години. Баща му е ръководител на пакистанска IT компания Thobson Technologies, затова Тобани още от малък е имал на разположение компютри и всякакви други високотехнологични устройства. На 7 години Шафай с помощта на баща си започва да се готви за теста в Microsoft. Дългите занимания по програмиране дават ре-

зултат и малкият гений се сдобива със световна слава, като става най-младият член на компанията, извествайки Бабара Икбала.

пата Demand Progress, които пропагандират открития интернет и за премахване на цензура. През 2011 г. властите започват да преследват Аарон, защото той разбива онлайн библиотеката на Масачузетския технологичен институт, сваля няколко милиона научни ра-

боти и ги предоставя в мрежата за свободен достъп. На 13 януари 2013 г. малкият гений е намерен обесен в квартираната му в Ню Йорк. Той е само на 26 години.

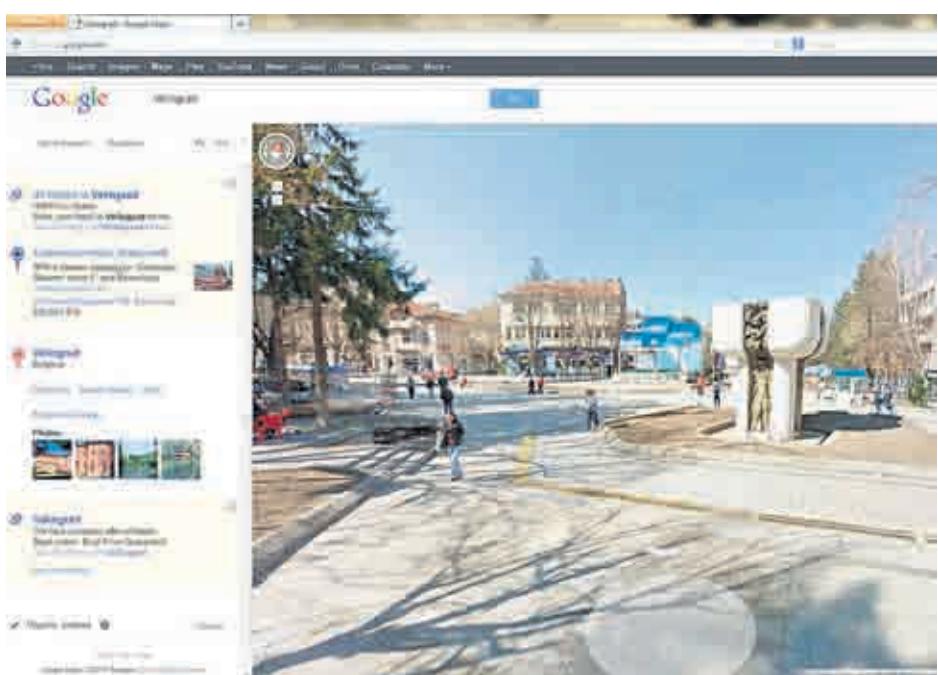
к разстояние

ризмът също може да се развие благодарение на страховите гледки, заснети от обективите на Google. Има обаче и не толкова лицеприятни гледки като мръсните в "Столипиново" или на хора, които, виждайки камера на Google, показват нецензурни жестове. Въпреки че можете да видите стария москвич на съседа, паркиран пред блокови, от компанията изрично подчертават, че данните на хората са защитени.

Анонимността е гарантирана, защото лицата на хората, попаднали в обектива на камерите, както и регистрационните номера на автомобилите вече се замъгяват. Има и възможност за бърза сигнализация и контакт с екипа на проекта, ако потребител забележи нещо нередно в даден изглед.

Освен това в Google Street view всеки може да качи свое 360-градусово панорамно изображение. С помощта на новите

смартфони, таблети, камери и други свръхmodерни технологии се заснема панорамен изглед, след което бързо и лесно се качва в програмата, така че целият свят да може да го види. Сред колекциите на уникалната услуга са обекти от списъка на световното културно наследство на ЮНЕСКО, изследователски центрове на Южния полюс, природни чудеса, исторически забележителности и още, и още.

SMS съобщенията са лингвистично чудо

ва. И до момента в някои изостанали страни има неграмотни. Затова писмената реч все още се развива. Това се потвърждава от факта, че говорим и пишем по различен начин. Речта ни обикновено е отривиста и се състои от пакети от по 7-10 думи. И затова говорът ни напомня сухия телеграфен стил. Съчиненията в училище обаче се пишат на изискан, понякога претенциозен "причесан" език. Но това не е живият разговорен език", каза ученият.

Според него дневният начин на писане изостава от разговорната реч. И хората се опитват да запълнят тази празнина. Затова може да се предположи, че текстовите съобщения на електронни носители са една от разновидностите на епистоларния жанр, възникнала в процеса на еволюцията.

Погледнете на SMS-ите трезво, призовава Макуортър, и ще видите, че текстовите съобщения, или т. нар. texting, са нова форма на реч и писане едновременно. Днес се учим да пишем така, както говорим. Още повече че в наше време не е необходимо да изографисваме върху хартията буква след буква с калиграфски почерк. Ние печатаме думите. Та-

ка благодарение на електронното общуване възникна нова езикова среда.

Действително у "пръстовата реч", както я нарича Макуортър, има недостатъци. Ние изпращаме SMS съобщения, без да се съобразяваме с граматични или правописни прави-

ла. Пишем, както чуваме. Не поставяме запетайки или въпросителни. Но пък това общуване има огромен плюс - ние "разговаряме" с пръстите си по-бързо и по-изразително.

"Ако дневните младежи могат да полетят на машината на времето, да се

върнат в 1973 или 1993 година и да пообщуват с връстниците си, те ще се разберат помежду си само наполовина. Съвсем друг език ще имат потомците през 2033-та. За 20 години ще стане ново лингвистично чудо", твърди Макуортър. (ЖЗ)

Учените са убедени, че цифровата революция, която се извършва пред очите ни, принуждава мозъка да еволюира в момента, при това с невиждано преди това темпове. "На сцената се появява нова раса - цифровите аборигени, които от малки са били обградени от съвременните технологии - търди известният американски психиатър, професор в Лос Анджелис, Гери Смол. - Само си представете: за развитието на мозъка до неговото дневно състояние са били необходими стотици хиляди години, а за еволюцията, която става под влияние на съвременните технологии, се оказа достатъчно едно поколение. Това е най-неочакваният и най-значителен прелом в историята на човечеството".

Но според специалистите не само нашият мозък така бързо еволюира, променя се и езикът ни. "Често чуваме, че текстовите съобщения са бич, заради който младежите стават неграмотни, но всъщност писмата, които изпращаме чрез компютъра или мобилния телефон, са лингвистично чудо", заяви лингвистът Джон Макуортър, професор от Ко-

лумбийския университет, САЩ, на конференцията TED 2013 в Южна Калифорния. Според него текстовите съобщения не са писмата, към които хората са привикнали в продължение на векове, като напомни, че човешкият език съществува в две форми - говорна и писмена. "Устната реч се е родила преди около 80 000 години, каза ученият, а хората са се научили да пишат само преди 5000-6000 години. Човечеството говори много по-дълго време, отколкото пише. Освен това писловните навици не са се разпространили във всички човешки общества.

Погледнете на SMS-ите трезво, призовава Макуортър, и ще видите, че текстовите съобщения, или т. нар. texting, са нова форма на реч и писане едновременно. Днес се учим да пишем така, както говорим. Още повече че в наше време не е необходимо да изографисваме върху хартията буква след буква с калиграфски почерк. Ние печатаме думите. Та-

Подарете си пролетно настроение!

Елегантно уникално бижу

5 природни елемента -
твои съюзници
в борбата с болестите

За поръчки:
0897 72 10 10 Глобул
0889 72 10 20 Мтел
0877 72 10 40 Виваком

WWW.MEGASMART-BIG.COM ПОДЛОМАГА АЛБИТОДО

ИНСУЛИТИ

БЕЗСЪНИЕ

ДЕПРЕСИЯ

ВИСОКО КРЪВНО

АТЕРОСКЛЕРОЗА

ГЛАВОБОЛЕИЕ

ФЕВМАТИЗЪМ

АРТРИТ

ОСТЕОПОРОЗА

ПОНИЖЕН ИМУНИТЕТ

Всяка гризва пристига при Вас с подарък
още една гризва за нервно успокояние

За мен това е магичен продукт, тази гризва ми помогна да си върна тонуса. От всичко, което изчетох, бях убедена, че ще ми помогне. И то се случи.

Катя Петкова,
kkpetkova@abv.bg

Имам високо кръвно налягане от 28 години и лекарствата трудно помагат. С възрастта се усили и остеоартритът, подутите колене боляха страшно. Потърсих спасение в гризвата чудо, не я свалях вече от доста време. Болките затихват, кръвното ми мясе не е скачало, наспивам се за по-кратко време - аз гризвата не я свалям и нощем. Не е за вярване, но е факт.

Н. Иванова,
koketka81@abv.bg

Откакто се пенсионирах, сякаш взе да ме боли всичко, съня ми го няма. Разбрах за гризвата от мой съсед. Първата изненада не закъсня - сънят ми се върна. Чувствам се някак с нови сили. Не си и помислям да я сваля от ръката си.

Славчо Симов, simovslavcho@yahoo.com

Казвам се Елка Григорова, имам собствена фирма за кетъринг. Ежедневните ми задължения изискват много среци и стрес. А кучето вече иска разходки, а за няма нито сили, нито нерви дори за това. Видях гризвата във вестника и реших да опитам. Невероятен ефект! Това бижу направо ме зареди. Благодара ви от сърце!

Елка, elimeli67@abv.bg

Привет! Казвам се Ралица Димитрова иви пиша от името на своя дядо - Петко Димитров. Преди около месец му подарихме гризвата за 80-годишнината му. Като повечето възрастни хора той страда от високо кръвно, болят го коленете. Нямаше и две седмици и всичко се промени. Казва, че се чувства много по-добре, а и за всички нас промяната е налице. Излиза по-често, разхожда се, с една дума - нов човек.

r.dimitrova@jabse.com

Litour
culture tours in bulgaria

Канарски острови - Тенерифе

8-дневна почивка, 4-звезден хотел, полупансион,

Заминалване 01.04.2013 г.,
директен полет, само за 1299 лв.
с Ли-Тур; тел. 02/9891555

Мира ВАЛЕНТИНОВА

Вече започнаха да отварят врати борсите за семена и посадъчен материал в цялата страна, а разсадниците са пълни с клиенти. "Земята е рохкава" - "Да, мирише на пролет!", се чуват реплики на опашката в столичен център за растениевъдство. Според повечето ръководства по градинарство есента е най-подходящото време за посаждане на плодни дръвчета. Но някои видове като ореха, кайсиета и сливата правят изключение и за тях добрият сезон е пролетта.

Каквото и дръвче да сте си избрали обаче, ако го транспортирате и засадите правилно, а след това грижливо го гледате, няма как да не се прихване дори и да го засадите през пролетта. Овошките са радост за окото, когато цъфтят, но и се отблагодаряват за грижите, когато клоните им се отрутат с плод.

"Много търсени сега са черешите и сливите, а през есента се купуват доста вишневи дръвчета. За по-кисела почва са подходящи ябълките, прасковите, боровинки и арония" - каза Стоян Господинов, собственик на разсадник в Казанлък, един от най-големите в България. Според него "прихващането" е въпрос на отношение към растението и донякъде е заложено генетично. "Още преди да тръгна на училище, с калем от вкусната кайсия на съседа в родното ми село Пъстрогор, Свиленградско, и носещ гена на дядо си, започнах присаждането на овощни дръвчета" - сподели Стоян. Като малък си е засаждал саксийки с пшеница и ечемик, дълги години се е занимавал с присаждане на овощни дръвчета само като хоби. "Бях механик и конструктор във военен завод "Арсенал", но нито за миг не съм спирал да се занимавам със земеделие. През 1991 г. създадох своя фирма, за да мога да превърна хобито си в бизнес" - разказва собственикът на разсадника. В началото е започнал с 10 дка и му се е струвало много, днес той притежава 900 дка. Преминал е през специално обучение в овощарския институт в Пловдив и е убеден, че когато правиш това, когато обичаш, няма как да не покънеш успех.

"В разсадника ми идват не само професионални земеделци, но и много любители за една-две овошки за гра-

Време е да засадим дръвче

динката пред блока или за двора на къщата си. Много ме радва, че интерес проявяват все по-вече млади хора", казва Господинов. Според думите му покрай европейските програми целият бранш се е задвижил. "Преди две години например младо момче, студент от Селскостопанския, се захвани със земеделие и засади различни овошки. Много се грижи за тях и когато минах един ден покрай земята му - мия градината му като кукла. Сливите са разкошни, прасковите зреят, всичко е подредено и се развива" - радва се Стоян. На драго сърце той дава съвети там, където може да бъде полезен. Категоричен е, че професионалните земеделци е най-добре да направят анализ на почвата, преди да решат какво да засаждат.

Правилата за засаждане на овошка

1. Проверете дали мястото за засаждане е безопасно, ако дървото порасне - дали няма да е твърде близо доprotoap, до сгради или електропроводи.
2. Вижте характеристиките на различните видове овошки, включително колко бързо растат и колко големи стават, толерантността им към болести, суша и температурни амплитуди.
3. Необходимо е да се подрежат корените на дръвчетата с 1-2 см,

за да се опреснят, и ако има повредени корени, се режат до здрава тъкан. Хубаво е да има най-малко две клонки, а кореновата система да е развита.

4. Предварително трябва да сте изкопали посадъчна яма, дълбока средно около 80 см. За леките, пропускливи и топли почви тя е 45-50 см. В изкопаната дупка се слагат 100-200 г суперфосфат, 80-100 г калиев сулфат (за леки и песъчливи почви) и няколко килограма добре угнил оборски тор. Експертите предупреждават обаче, че върху тора трябва да сложите поне десет сантиметра от горния почвен слой, защото иначе корените могат да бъдат изгорени. Посадъчните ями се запълват с почвата на 2/3 от дълбочината им.

5. При засаждането на дръвчетата кореновата шийка трябва да остане 2-3 см над почвената повърхност. Дръвчетата на вегетативна подложка се засаждат по-дълбоко, до мястото на присаждането. След като посадъчната ямка се запълни до повърхността, се прави венец от почва около дръвчето, за да се задържа водата.
6. След засаждането дръвчето се полива с 10-15 литра вода. Дървото може да се укрепи с кол откъм страната на най-силните ветрове.

7. Почвата внимателно се притъпва с крака, за да може пръстта хубаво да слегне до кореновата система. Притъпването става от периферията на дупката към ствола на дръвчето.

Транспортирането - не го пренебрегвайте

Във всеки разсадник ще ви кажат, че най-добре е лично да си харесате дръвче и да си го транспортирате сами. Редица куриерски фирми обаче извършват тази услуга, макар че има немалко рискове. Естествено, при неправилно поставяне на овошката в транспортното средство тя може да бъде счупена. При дръвчетата освен това има опасност да измръзнат и/или да изсъхнат.

"Най-подходящото време за разсаддане на дръвчета е от средата на октомври (след като паднат листата) до края на март (преди да разцъфтят). По това време на годината температурите са ниски, достатъчно често и отрицателни. При студ не е добре дръвчетата да стоят дълго време извън почвата, защото могат да измръзнат или изсъхнат. Риск има и от факта, че куриерските фирми извършват транспортирането на стоката вечер, когато температурите почти винаги са отрицателни" - акцентира собственикът на разсадника. Фирмата му

произвежда между 150 000 и 200 000 облагородени овощни дръвчета от 14 вида и над 250 сорта. "Аз винаги слагам корените на дървото в навлажнени стърготини в дървени палети, за да се съхранят максимално дълго, докато са извън почвата. Но не навсякъде се практикува това" - уточни Господинов.

Той е пътувал в 19 страни по света и признава, че човек се учи, докато е жив. "Другите гледат забележителности, а аз съзерцавам природата и се любувам на растенията. Това ми е в кръвта" - отбелязва Стоян. Признава, че в България преди демократичните промени сме имали невероятно развито за времето си земеделие. Практики, които тепърва се възприемат в Холандия и Белгия например, ние сме ги прилагали преди 25 години.

Новите сортове - радост за градинаря и предизвикателство за вкуса

"Неслучайно народът е казал: всеки човек трябва да построи къща, да създаде семейство и да посади дърво! Като жив организъм дръвчето изисква грижа и любов. И то ви се отблагодарява - няма по-голяма радост от първите плодове на посадената от виците ръце овошка" - отбеляза Валентина Божкова, зам.-директор на Института по овощарство в Пловдив. Според нея особено атрактивни са новите сортове, които са предизвикателство за човешкия вкус.

"Например със специалистите от института на базата на естествена конвенционална кръстоска направихме сливо-кайсия. Едва сега получихме одобрение от институциите за новия сорт, така че през 2014 г. ще се появят и първите такива дръвчета на пазара", каза Божкова. Синята кайсия е нов ботанически вид, който дава богат плод. На вид прилича на сочна синя слива, но има мъх и комбинира вкуса от двета плода. Не изисква по-специални условия за отглеждане от обикновените овошки. Името на сорт е "Стендесто", а плодът се нарича "плъмкот". "Пак подчертавам, че растението не е продукт на генна модификация. При нея се създават нови видове в лаборатории, които са несъчетаеми в природата. Най-образно казано, на принципа cut - paste (от англ. изрежи - постави) се преодолява генната бариера. За новите видове обаче ние сме използвали метода на естествено опрашване, на обикновената кръстоска, което си е природен механизъм" - допълни зам.-директорката на Института по овощарство в града на тепетата.

Специалистът в областта на овошките припомни, че не е никакъв проблем да посадите дръвчето и сега, в началото на пролетта, преди да се разлисти дърветата. Т.е. крайният срок за засаждане на фиданка е докъм началото на април.

Според думите ѝ към Института по овощарство се обръщат и любители, и земеделски производители. "Към всички съветите ни са професионални. Важно е също как ще се извърши транспортирането на овошката. Ако е за един ден, няма проблем, ако кореновата система е само в полиестерен чувал - каза Валентина Божкова. - За по-дълги пътешествия обаче дървото трябва да бъде снабдено с контейнер с почва или да бъде в дишаща материя." Съветът на специалистката е, когато купуваме дръвче, да видим дали няма плесен по него, следи от ракови образувания, да няма смолотечния или болна и изсъхнала коренова система.

Спортът е моят начин на живот

С Тезджан Наимова разговаря Яна Касова

На 3 март в Гьотеборг Тезджан Наимова стана европейска шампионка в зала. Титлата ѝ донесе 60-метровата дистанция на първенството по лека атлетика на континента. Но преди това години наред родената на 1 май 1987 г. в Първомай атлетка се бори с проблеми, травми и болести. Теди не се сърди на съдбата си. Напротив, смята, че трудностите са я изградили като човек, можещ да жъне успехи. През 2006 г. Наимова стана световна шампионка за девойки на 100 м и 200 м.

Тезджан, каква е цената на европейската титла?

- Връщайки се назад във времето, мога убедено да заявя, че медалът наистина е изстрадан. Радвам се, че с цената на много усилия с моя треньор успяхме да постигнем този успех и за мен той ще остане завинаги много ценен. Надявам се от сега нататък всичко лошо да е зад гърба ми и тепърва да предстоят хубави моменти. В последните три години се случваха контузии, здравословни проблеми, пак контузии. Всеки път трябваше да започваме от нулата. Всеки път трябваше да изминават месеци, докато почнем да изграждаме някакви резултати. И когато нещата тръгваха в положителна посока, пак се появяваше някакъв проблем. Затова за мен този медал е много ценен.

- Трудно ли беше състезанието в Гьотеборг?

- Може би беше малко психологияческа игра, защото наистина всички участнички до момента бяхме на хилядни една от друга според резултатите през сезона. Въпросът беше коя ще издържи психически. Оказа се, че това съм аз. На полуфинала в лявото си бедро почувствах болка, което малко ме стресна за финала. Но след това загрях, поразбягах се, даже не тренирах с шпайкове, за да не го почувстваам пак и да се разколебая. Сложих шпайкове направо

на пистата и дадох всичко от себе си.

- **Наложи се да заминеш чак за ЮАР, за да има къде да се подготвиш.**

- Преди тези два месеца аз буквально нямаше къде да тренирам. Нямахме зала нито в Пловдив, нито в София. Благодарение на президента на БФЛА Добри Карамаринов, на моите спонсори, успяхме с никакви средства да заминем за Южна Африка, където направих три състезания.

- **Нормално ли е лекоатлетите да няма къде да тренират?**

- Не е нормално. Мисля, че всичките ни атлети на европейското са достойни да бъдат на почетните стълбички, защото показваха изключителни резултати. Но тези състезатели наистина няма къде да тренират. Надявам се да се обърне внимание на това и от тук нататък да нямаме проблеми със зали и да се чудим коя топла страна да търсим.

- **Как успяваш да се концентрираш в точния момент?**

- Може би това, че през последните години имах страшно много проблеми и всеки път отново трябваше да започваме от нулата, ме изгради и като спортист, и като човек - много по-силен. Може би вече в най-важните моменти успявам да се събера.

- **България беше единствената страна с две представителки сред най-бързите европейки. Помогна ли ти присъствието на**

Ивет Лалова в бяганията?

- Разбира се. Тя е лице на българската атлетика и ще си остане такава, защото постигна своите успехи с много труд. Определено за мен беше гордост, че във финала на 60 м бяг-

За Любовта

Трудно е да имаш връзка в спорт като леката атлетика, когато си състезател на най-високо ниво. При мен не е по-различно. Постоянно съм по лагери, по състезания и не можеш да се отдаваш на някого така, както би ти се искало.

ме две българки. Това е изключителен успех.

- **Какво ти каза треньорът ти Стойко Цонов преди финала?**

- Този път ме попита дали съм сигурна в състоянието си заради болката, която почувствах, за да не стане по-голям проблем. Казах му, че това е моят шанс и излизам - каквото и да се случи, това е.

- **Съотборниците как приеха успеха ти?**

- Бяха изключително щастливи. Заедно пяхме химна на България, всички много се радваха.

- **Споделяш, че си имала много проблеми. Какво ти даваше вяра, че можеш отново да жънеш успехи?**

- Признавам си, че доста бях загубила вяра в себе си. На последния турнир в Риети през септември миналата година си повярвах, че мога да бягам и мога да постигам добри резултати. След това подготовката в Южна Африка мина много добре, но въпреки това чаках сериите на 60 м да минат и даже не спах цяла нощ преди

гаше да го правя и станах майстор на пиле с ориз и зеленчуци. Любимата ми подправка е градинската чубрица.

- **Липсва ли ти животът, който водят по-вечето ти връстници?**

- Не, определено. Спортът е моят начин на живот и аз отдавна съм го приела. Ако искаш да постигнеш нещо значимо, трябва да си отданен на 100 процента. Друг начин няма за съжаление. Иначе и аз наричам време да излизам и да се забавлявам с моите приятелки.

- **Какво ти харесва да правиш извън спорта?**

Bgathletic.com

Световният спринт, знаем всички, е много силен. Надявам се да сме здрави и да стигна до финал, а защо не и до един медал

- Да си призная, не съм се замисляла много над този въпрос. Но да речем, харесва ми да ходя на кино. Като съм си в Пловдив, обичам да се разхождам из центъра. Това е едно от местата, които най-много обичам.

Европейското злато на лекоатлетката Тезджан Наимова несъмнено донесе голяма радост на българския народ, но с особено вълнение то бе прието и от любителите на волейбола и най-вече от тези в Пловдив. Тя на практика е част от волейболния отбор на Марица (Пловдив). Причините са основно две. Едната е нейният наставник Стойко Цонов, който е и кондиционен треньор на Жълтите. Другата е спонсорът на Наимова - Стар Нейлз и SNB Professional в лицето на Емилия Динкова, която е и сред спонсорите на волейболния клуб. "Когато моят треньор започна да тренира и Марица, се сближихме и с волейболистките, и с техния спонсор Емилия Динкова, която започна да подпомага и мен, и така вече две години. През тази зима около месец нямаше къде да тренирам, защото заключиха нашата зала и спасението ни беше зала "Лаута". Тук тренирахме и във фитнеса и използвахме волейболното поле за разбягане, нищо че е дълго само 30 метра. Аз съм и фен на волейболния отбор на Марица, така че гледам да ги подкрепя и от трибуните, когато имат мачове. Може да се каже, че с момичетата от тима сме като едно цяло и взаимно се възприемаме като един отбор. Надявам се в предстоящите плейофи само да побеждават и ако съм тук, ще ходя, разбира се, и на мачовете да ги подкрепя. Аз лично съм много зле с топката. Колкото съм добре в атлетиката, толкова съм зле с волейбола. Но много харесвам самата игра и когато имам възможност, играя по малко."

За Волейбола

Европейското злато на лекоатлетката Тезджан Наимова несъмнено донесе голяма радост на българския народ, но с особено вълнение то бе прието и от любителите на волейбола и най-вече от тези в Пловдив. Тя на практика е част от волейболния отбор на Марица (Пловдив). Причините са основно две. Едната е нейният наставник Стойко Цонов, който е и кондиционен треньор на Жълтите. Другата е спонсорът на Наимова - Стар Нейлз и SNB Professional в лицето на Емилия Динкова, която е и сред спонзорите на волейболния клуб. "Когато моят треньор започна да тренира и Марица, се сближихме и с волейболистките, и с техния спонсор Емилия Динкова, която започна да подпомага и мен, и така вече две години. През тази зима около месец нямаше къде да тренирам, защото заключиха нашата зала и спасението ни беше зала "Лаута". Тук тренирахме и във фитнеса и използвахме волейболното поле за разбягане, нищо че е дълго само 30 метра. Аз съм и фен на волейболния отбор на Марица, така че гледам да ги подкрепя и от трибуните, когато имат мачове. Може да се каже, че с момичетата от тима сме като едно цяло и взаимно се възприемаме като един отбор. Надявам се в предстоящите плейофи само да побеждават и ако съм тук, ще ходя, разбира се, и на мачовете да ги подкрепя. Аз лично съм много зле с топката. Колкото съм добре в атлетиката, толкова съм зле с волейбола. Но много харесвам самата игра и когато имам възможност, играя по малко."

За дискримиацията

Аз съм българско момиче, обичам страната си. Не мога да кажа, че съм или съм била дискриминирана. Може би е имало някакво необичайно отно-

шение заради името ми, докато бях малка. В училище, между нас, учениците. Но нищо сериозно, което да ме е засегнало. Все пак тогава бяхме деца.

Истинската италианка ще разпознаете по това, че се гордее с ръчните си макаронени изделия, които приготвя от брашно от твърда пшеница и пресни яйца от пазара. Домашната паста е една от трите неизменни неделни традиции на Ботуша, уютно наместена между сутрешното ходене на църква и следобедното глане на италианското калчо.

Бойка ВЕЛИНОВА

Оригиналните макаронени изделия, познати по целия свят като pasta italiana, се правят от брашно от grano duro - твърда пшеница, което се отглежда в Южна Италия. За нея археолози и генетици са установили, че произлиза от региона на Караджадаа в Югоизточна Турция. Пастата от твърда пшеница има по-матов цвят и се смята за по-здравословна. Нейният вкус е по-стегнат и жилав, отколкото на тази от обикновено бяло пшенично брашно. Домашното майсторене ви дава предимството да прибавяте към тестото (каквото всъщност означава "пасто") каквото си пожелаете: пресни или сушени зелени подправки, пюре от спанак, моркови или червено цвекло, мастило от черна сепия, екстракт от зелен чай и всичко, което

Забавлението с домашна паста

пречените, че ще го направи по-вкусно и атрактивно.

Майсторството „ал денте“

Италианците варят сушената паста за по-кратко време, отколкото е посочено на опаковката, а прясната - не повече от 1-3 минути. Ако ще я пекат или готвят във вино или сос, те я отцепват от горещата вода съвсем живата. Правилно сгответните спагети трябва да се увиат около вилицата, без да се разпадат. Жилавата паста има по-нисък гликемичен индекс от преварената, въглехидратите се разграждат по-бавно и нивото на кръвната захар не се покачва рязко. Пробвайте готовността на продукта, като внимателно извадите от горещата вода и опитате. Трябва да е равномерно сварена, а не със сурова вътрешност. Водата отвареното пък е добра за разреждане на сосовете. Изразът "ал денте" се използва и при варене на зелен фасул и брюкселско зеле, а понякога и за ориз или бекон.

Вкусно и красivo

Познати са две основни категории стандартна паста - суха (обикновено без яйца) и прясна (с яй-

ца). Първата се продава в пакети или на сисипо (спагети, макарони, пенне, канелони, фарфале) и има над 350 разновидности, а втората вече може да се намери и у нас в хладилните витрини на големи и деликатесни магазини (предимно талятели, фетучини, равиоли, тортелини, кори за лазания). Най-общо подкатегориите паста са: пръчковидна, на ленти, цилиндрична, на формички и пълнена. Преди вилицата обикновените хора я консумирали с ръце.

Домашно приготвени макаронени изделия могат да бъдат също толкова атрактивни на вид

като купешките, без да са чак в такова неудържимо разнообразие. От дългите и тънки листове паста най-лесно се правят ръчно или с машинка лингуни, талятели и фетучини (ленти като панделки, събрани на купчинка). Те вървят с всяка вид сосове, но стават и за основа на салати и допълнение на супи.

Фарфале или папийонките се получават, когато разточната тънка кора се реже първо с остръ нож на ленти с дебелина от един пръст, а после с назъбена резачка за соленки се минава перпендикулярно. Получените правоъгълничета се пръщват в средата с пинце-

Песто дженовезе

Една от вкусните версии за автентичния италиански сос от района на Генуа е: голяма връзка пресен босилек, шепа печени на сух тиган кедрови ядки, 5-6 скилиди чесън, 150 мл зехтин екстра върджин (и около 100 мл вода за по-лек вкус), 3-4 с.л. тъмен балсамов оцет, сол и черен пипер на вкус. Босилекът се измива и нарязва на едро. Всички продукти се смачкват в каменен хаван на груб сос.

та за окончателния вид на панделки с назъбени краища. Този вариант паста се използва като съставка на салати или основни ястия.

Когато кората се нареже на по-големи правоъгълници, те могат да се използват за редене на лазания или да се увиат

около точилката и да се превърнат в канелони, подходящи за пълнене. Ако върху кората

най-често се сложи пълнка, отгоре се постави втора кора и се притиснат краищата на всяко обособено квадратче, получаваме равиоли. От малки квадратчета и различни видове пълнки могат да се оформят тортелини, които са усукани на кръгче с противоположните им краища. Сосът е изключително важен за пастата, затова не импровизирайте, а следвайте изпитани рецепти. Той трябва да е готов, преди тя да се сва-

АКО НЕ ЗНАЕТЕ

- Никой италианец не яде претоплена паста: популярният възглас "Butta la pasta" - "Слагай я (във водата)" се използва, когато някой е съвсем близо до дома си.
- В прясната домашна паста целите яйца могат да се заменят с двойно количество жълтъци.
- Традиционно пастата се вари в подсолена вода, без зехтин, в пропорция 1 л на сто грама макаронени изделия.
- Менюто на италианците е предимно 4-степенно и пастата се поднася втора, преди основното ястие.
- 1 порция (140 г) сгответна паста съдържа 174 калории, от които около 40 г въглехидрати и 7,4 г белтъчини. В основата си това е диетичен продукт, когато не се прекалява с количеството, съсответно и сирената.
- Италианците никога не слагат пармезан на паста с риба.

ри, за да могат веднага да се обединят и да се сервират горещи.

Паста а ла пуманска

Предлагам ви една от най-известните италиански рецепти, която можете да си изпълните с макарони, спагети, фусили или друг вид паста. Името ѝ идва от твърдението, че е била измислена от неаполитанските проститутки за бързо, зареждащо с енергия хапване между работници ангажименти.

Необходими продукти за 4 порции: 350 г тестести раковини. За соса: зехтин, 4-5 филенца аншоа, консервирани риба в лют доматен сос, 1 глава чесън, 300 г белени домати, 100 г черни нарезани маслини, босилек, каперси. Сол и прясно смятан черен пипер на вкус.

Първо направете соса и го оставете да престои поне 1 час. Наситнете подсушените филенца аншоа и ги разтопете бавно в затопления зехтин. Прибавете и счуканите 5-6 скилиди чесън. Задушете няколко минути и добавете нарезаните или пасирани домати. Докато сосът се готви, размачкайте консервата със сушен босилек, още чесън и нарежете каперсите. Смесете с маслините и подправете с черен пипер или лют червен пипер. Размесете всички съставки и опитайте на вкус.

Кипнете 4 литра вода. Сварете пастата в подсолената вода според упътването на опаковката. Планирайте си добре времето, за да я поднесете веднага щом е готова. Ако престои във водата, ще се развари, а ако я държите сварена - ще се слепи и ще изстине.

Напълнете раковините и поднесете с пресен босилек. Ако ви се наруши пастата, покройте с пармезан. Лесно и много вкусно.

Да направим талятели

Набавете необходимите продукти за тестото и си отделете два часа: 1 кг италианско брашно тип 00 (Вече се нарича в големите хранителни вериги, но

може да се замени с българско пшенично брашно), 10 големи (или 12 по-малки) пресни яйца, 1 равна супена лъжица сол. Количество е за 6 порции.

Сн. 1. Правилото при правенето на домашна паста е на всеки сто грама брашно да се слага по 1 яйце. Брашното се пресъства със солта. В средата се прави кладенче. Яйцата се чупят предварително едно по едно в купа и се разбиват. В случая се добавя и сладък червен пипер за цвят. Започва събирането на тестото за пастата към центъра и се меси десетина минути, за да стане еластично. Покрива се и се оставя да престои.

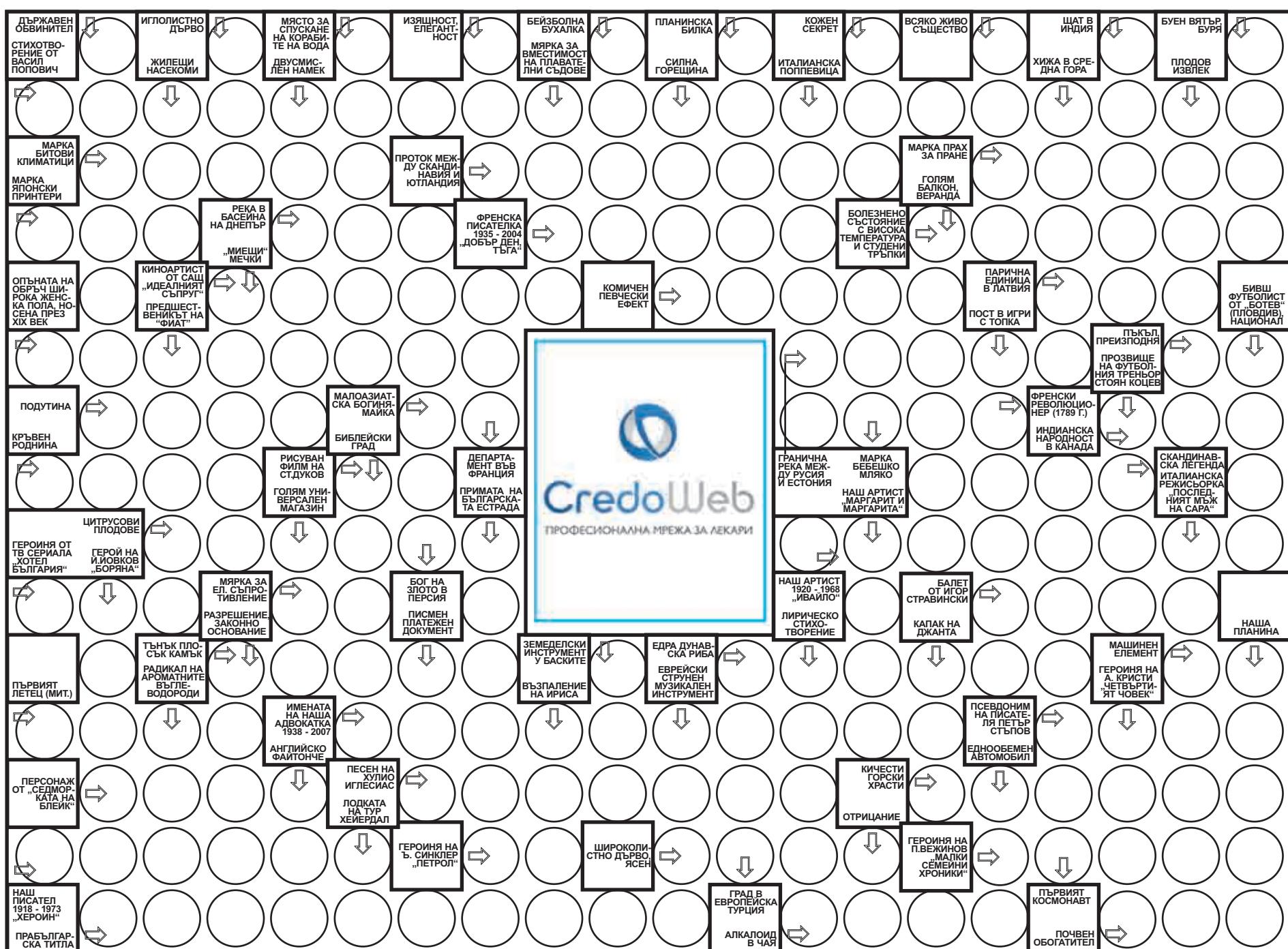
Сн. 2. Тестото се дели на 8 топки и всяка се разточва върху малко брашно на тънка кора. Оригиналното при правенето на този вид домашни талятели е съзването и рязането: кората започва да се навива от двете страни на рулца към средата. С остръ нож, без много да се натиска, се режат ивици с дебелина около 6 mm.

Преди изобретяването на машинките за паста цялата процедура се е правела на ръка върху кухненския плот. Сега, ако искате да се поглезите, си купете такъв уред, който може да се наглася не само да точи, но и да реже. Италианската не държи да работи с такава джаджа, защото от векове е свикнала да меси тестото ръчно и да точи сама корите.

Сн. 3. След това ножът се подпъхва перпендикулярно под средата на рулата с тъпия ръб нагоре, повдига се и от двете му страни увисват нарезаните талятели. Готовата паста се реди в табли и се оставя да съхне за около час или се очаква на пластмасови закачалки. За предпочитане е, ако сте направили по-голямо количество, да съхранявате пастата във фризер заради съдържанието на пресни яйца. Може да престои и до 1-2 денонощия в хладилник. Вари се в гореща подсолена вода за не повече от 3 минути. След прецеждането веднага се разбърква с 2-3 с.л. зехтин, за да не слепне. Порцията се поднася с обилно количество настърган пармезан, доматен сос и/или песто.

Снимки авторката и архив

РЕЧНИК: АЦА, БАТА, ГОМОР, ЕКИВОК, КОРАСОН, КРИНОЛИН, НАРВА, ОЛИВЕР, ОНОРАТО, ОРИСА.

МИХАИЛ МИЦЕВ

Отговори на кръстословицата от бр. 10:

ВОДОРAVНО: Сигнал. Рачел. Рикошет. Броколи. Иречек (Константин). Бала. Врани. "Училище за жени". Оматид. Накит. Редиси. Аца. Авал. Акунин (Борис). ИТА. Ано (Жан-Жак). Осин (Дмитрий). "То". Алигатор. Ав. Билон. Капице. Еротика. Апатит. Плужек. АТОМИК. Пори. Илика (Луиджи). Спа. Ови. Ика. Инин (Аркадий). Ми. Елена Николай. Ротори. Атоми. Обор. Коновалов (Михаил). "Авенир". Такома. Анива.

ОТВЕСНО: Виброцил. Пипета. Граматика. Алов (Александър). Юнона. Агата. Еме (Анук). Акита. Апитонин. ЕЛО. Ива Титова. "Луда нош". Минор. Брич. Лорети (Робертино). Иб. Ин. Кикот. Очила. Кора. Ерик. ПАЛ. Клещи. "Ако". Чета. Прийом. Крез. Ковелин. "На". ИКАРУС. Ру (Ги). Иро. Як. Жени Божинова. Обединител. Тан (Карой). Ошанин (Лев). ЛИКИ МОЛИ. ЕЛИС. Ток. Киров (Бисер). Ята. "Иконата". Ива.

ЛЕСНО

9	8	7	2	3	6
5	6	9	8		
2	4	1		7	
8	4	5	6	3	
9		4		8	
7	6		1	4	
3	1	2		6	5
5	8	7	3	2	

СРЕДНО

		1	2		
5		6		8	3
7		4		6	9
8			1	6	
4	9	8		3	9
2	1		8	9	4
5			1	3	7

ТРУДНО

2		5		8
		3	4	
4	3			9
1	9	5	6	3
9	5			6
6		8		5
4	7		1	

Емилиян ОНУФРИЕВ

Шампионатите са в разгара си, а емоциите в европейските турнири стават все по-силни. И докато за разгледените от голям и качествен футбол нации като Испания, Италия, Германия и Англия новината, че тази седмица се подновява борбата за участие на Мондиал 2014, не представлява особен интерес, то за нас, които от години гледаме подобни форуми само по телевизията, тръпката е по-различна. И как няма да е, след като за първи път след повече от десет години на половината от квалификационния цикъл все още сме в играта. Последно това се случи при Пламен Марков, под чието ръководство играхме на Евро 2004.

Началото на голямото падение дойде по времето на Христо Стоичков (като треньор), продължи при Станимир Стоилов, при Лотар Матеус. При Любослав Пенев нещата са различни, най-малкото статистически.

Какво ни очаква до края на есента? На 22 март ще имаме тихо домакинство на Националния стадион срещу Малта (б.р. - заради расистки обиди мачът ще се играе без публика), а четири дни след това ще гостуваме на Дания. Да се впускаме в тежки анализи за първия мач е излишно. Там победата е задължителна и логична. Вторият обаче е най-важният до момента. Ако питате половината от българските фенове, ще ви кажат, че вече шият знамена за гостуването ни в Бразилия. Еуфорията е обяснена, след като нямаме поражение от четири мача до момента. Реалността обаче е друга и обективността налага да отбележим, че както нямаме загуби, така нямаме и победи. Е, само една - срещу неособено качествения Армения.

Понятието "мачове без загуба" във футбола от около 20 години има смисъл само за маниаките на залаганията. То

Футболните ни национали - надежда - га, еуфория - не!

звучи добре, но обрънато в математика, не е толкова розово. Промяната се случи, когато от две за победа започнаха да дават по три точки. Така сегашните "постижения" може да се окажат пра-зен балон, защото при четири мача можехме да имаме и седем точки (с една повече от сега) дори при една загуба. Така че това не е най-важното. Важното е, че моментът е относително удобен. Чехия и Дания отдавна не са страшили-

ща, но същото важи и за нас. И двата отбора обаче са крайно неудобни за "трикольорите", що се отнася до решаващи мачове. Сърбали сме им попарат.

Надежда е наложително да има, но еуфорията е опасна. Няма да е нескромно да кажем, че шест точки (от двата мача с Малта) са ни почти сигурни. Три трябва да имаме и след мача в Ар-

мения, защото всяка коментари при друг актив са напълно излишни. Това означава, че без съблъсъците с най-големите конкуренти България би могла да е с актив от между 10 (една точка срещу Дания и Чехия) и 15 точки (само победи). Търсим задължителен успех и над Чехия, като ако не проявим редовния расизъм (някакъв рецидив като гост - б.р.) и ако двубоят е решаващ, ще имаме минимално предимство с домакинство на "Васил Левски". Да се мисли за точки в Италия пък е несериозно. Не невъзможно, но все пак несериозно.

Има обаче нещо, кое-то притеснява, и това е съставът. Даже не толкова самият избор, колкото формата на играчите. Николай Михайлов още няма победа с отбора си Твенте през тази година, а изявите му далеч не са впечатляващи. Станис-

лав Манолов продължава да не играе, Валери Божинов е в обичайната си безобразна форма, а Илиян Мицански вече не го харесват и в Група на Германия. Ивелин Попов едва сега започва сезона в Русия, а как играят Петър Занев, Георги Сърбомов и Павел Виданов е пълна мъгла. Надеждата

ГРУПА В

Програма на мачовете на България

22.03.2013	България - Малта
26.03.2013	Дания - България
06.09.2013	Италия - България
10.09.2013	Малта - България
11.10.2013	Армения - България
15.10.2013	България - Чехия

Класиране

- Италия 10 точки
- България 6 точки
- Чехия 5 точки
- Армения 3 точки
- Дания 2 точки
- Малта 0 точки

TV АКЦЕНТИ

Вторник, 19 март

- 17:25 ч. Волейбол (НВЛ, Суперлига, четвъртфинал) по БНТ свят
- 20:00 ч. Футбол (ШЛ, младежи) по Евроспорт
- 22:15 ч. Баскетбол (ЕК) по Евроспорт 2

Сряда, 20 март

- 19:00 ч. Лион - Малмьо (футбол, ШЛ, жени) по Евроспорт 2
- 20:00 ч. Футбол (ШЛ, младежи) по Евроспорт
- 21:00 ч. Германия - Испания (футбол, пр. мач, младежи) по Евроспорт 2

Четвъртък, 21 март

- 17:25 ч. Волейбол (НВЛ, Суперлига, четвъртфинал) по БНТ свят

- 19:00 ч. Триспонтов билярд (AGIP Masters, финал) по Евроспорт 2
- 20:00 ч. Футбол (ШЛ, младежи) по Евроспорт

- 21:45 ч. Бразилия - Италия (футбол, приятелски мач) по ТВ 7

Петък, 22 март

- 13:00 ч. Бързо пързалане с кънки (СП, Сочи) по Евроспорт
- 18:00 ч. България - Малта (футбол, СК) по БНТ 1

- 19:00 ч. Триспонтов билярд (AGIP Masters, финал) по Евроспорт 2

- 20:00 ч. Казахстан - Германия (футбол, СК) по Нова спорт

- 21:00 ч. Швеция - Ейре (футбол, СК) по Диана

Събота, 23 март

- 19:00 ч. Триспонтов билярд (AGIP Masters, финал) по Евроспорт 2

- Masters, финал) по Евроспорт 2
- 19:45 ч. Кърлинг (СП, Латвия) по Евроспорт

Неделя, 24 март

- 10:00 ч. Формула 1 (Гран при на Малайзия) по Филм + (HD)
- 22:00 ч. Триспонтов билярд (AGIP Masters, финал) по Евроспорт 2

Понеделник, 25 март

- 08:30 ч. Снукър (Китай оупън) по Евроспорт и Евроспорт 2
- 19:30 ч. Германия - Украйна (футбол, приятелски мач, младежи) по Евроспорт 2
- 22:00 ч. Франция - Румъния (футбол, приятелски мач, младежи) по Евроспорт 2

BGfootball.com
ФУТБОЛНАТА МЕДИЯ
на България

BG
football

Много често в спортовете отвъд Океана се стига до локаут*. Миналият сезон в НБА бе по-къс с 20% точно поради тази причина. Защо се стигна дотам, каква беше целта на комисаря на НБА Дейвид Стърн? Най-общо казано, идеята беше да се намалят заплатите на играчите, а в същото време стойността на отборите да се увеличи. Около 14 месеца по-късно собствениците на клубовете вече могат да са повече от доволни, защото отборите им са значително по-скъпи. Още една причина Дейвид Стърн да бъде комисар №1 на лигата при оттеглянето си от поста след 12 месеца.

Един отбор в НБА вече струва средно около 509 милиона долара, което означава 30% увеличение в сравнение с миналата година. Това се дължи най-вече на новите телевизионни договори на клубовете, реновирани и изградени нови зали, както и някои поправки в колективния трудов договор на лигата. Ето и подреждането на най-скъпите отбори в НБА според авторитетното списание Forbes.

Тодор ИВАНОВ

1) Ню Йорк Никс -

стойност:
\$1,1 милиарда,
печалба:
\$83 милиона

Ню Йорк Никс са най-скъпият отбор в НБА. Залата им - "Медисън Скуър Гардън", е в последната фаза на ремонт, струващ \$980 милиона, и ще бъде завършена това лято. Още една причина за високата цена на клуба е подоброто представяне на играчите. Да припомним, че през миналата, 2012 г., Никс спечелиха плейофен мач за пръв път от 2001 г.

2) ЛА Лейкърс -

стойност:
\$1 милиард,
печалба:

\$48 милиона

Печалбите на Езерните най-вероятно ще са по-големи от настоящата година, защото влиза в сила новият им договор с Time Warner Cable, който е на стойност \$3,6 милиарда. Именно това позволява на тима за трети пореден сезон да плаща най-големи заплати в лигата. За справка през изминалата година Лейкърс са платили \$12,6 милиона такса лукс.

3) Чикаго Булс -

стойност:
\$800 милиона,
печалба:
\$34 милиона

За трета поредна година Булс са лидери в НБА по посещаемост, като на тяхнен мач присъстват средно 22 161 души. В допълнение към това Чикаго има четвъртия най-висок телевизионен рейтинг в лигата за изминалата година.

4) Бостън Селтикс -

стойност:
\$730 милиона,
печалба:
\$19 милиона

Селтикс държат третата най-висока средна це-

на на билет в НБА - \$69. Този факт осигурява достъпа от приходите на тима, защото миналата година Келтите се класираха на финал в Източната конференция, където играха с Маями Хийт, а сериета се реши в седем мача.

5) Далас
Маверикс -

стойност:
\$685
милиона,
печалба:
\$13 милиона

Маверикс са разпродали всички билети в своята зала за общо 432 поредни мача от редовния сезон - рекорд за НБА. Всичко

това е следствие от невероятния маркетинг на тима, създаван от ексцентричния собственик Марк Кюбан.

6) Маями Хийт -

стойност:
\$625 милиона,
печалба:
\$15 милиона

Хийт станаха шампиони на НБА за втори път в историята си, а звездата на тима Леброн Джеймс спечели MVP трофея и на финалите, и през редовния сезон. Гледащостта на клуба в локалната мрежа е скочила с 34% в сравнение с предходната година.

7) Хюстън Рокетс -

стойност:
\$568 милиона,
печалба:
\$27 милиона

След като в три поредни години Рокетс пропускаха плейофите, през

Ню Йорк Никс е най-скъпият отбор в НБА

настоящия сезон е много вероятно тази негативна серия да приключи. Ако това стане факт, то ще е най-вече заради двамата скъпоплатени нови играчи на тима - сензацията Джеръми Лин и Джеймс Харден.

8) Голдън Стейт
Уориърс -

стойност:
\$555 милиона,
печалба:
\$29 милиона

Уориърс имат планове за нова зала в Сан Франциско, която ще бъде готова най-късно през 2017 година, когато изтича договорът им за сегашната зала. Проектът ще коства на клуба около \$1 милиард, а освен спортното съоръжение ще има и хотел за гостите.

9) Бруклин Нетс -

стойност:
\$530 милиона,
печалба:
\$17 милиона

За Нетс започна нова ера с преместването им в Бруклин и по-точно в

новата им зала "Барклейс център". Рапърът Джей Zi, който притежава малка част от отбора, бе умело използван за маркетингови цели при откриването на спортния комплекс. Руският милиардер Михаил Прохоров пък притежава 80% от тима и 45% от новата зала.

10) Сан Антонио
Спърс -

стойност:
\$527 милиона,
печалба:
\$15 милиона

Спърс имат най-добро постижение от победи-загуби не само в НБА, но и в професионалния спорт в Америка, откакто взеха в драфта Тим Дънкан и назначиха Грег Попович за треньор. Оттогава отборът е спечелил 70% от

срещите си от редовния сезон, като в добавка към тях са четиририте титли. И всичко това от началото на сезон 1997-1998. Спърс държат най-високите рейтинги, що се отнася до локални телевизионни оператори.

11) Сакраменто
Кингс -

стойност:
\$525 милиона,
печалба:
\$2,6 милиона

Фамилията Малууф оформя последните документи за продажбата на клуба, а новите му собственици по всяка вероятност ще преместят Кингс в Сиатъл. Кралете са един от най-слабо посещаваните отбори в НБА най-вече заради доста остатялата си зала.

12) Оклахома Сити
Тъндард -

стойност:
\$475 милиона,
печалба:
\$30 милиона

Миналата година Тъндард стигнаха до финал, където загубиха от Маями Хийт с 1-4. Освен това те получиха 3 милиона долара за наименуването на залата си в Чесапийк Енерджи Арена.

13) Финикс Сънс -

стойност:
\$474 милиона,
печалба:
\$13 милиона

През последните сезоni Сънсътата постоянно намаляват цените на

билетите си. Въпреки това тимът отчита 13% по-малко посещаемост през последната година. Рейтингите в локалните телевизии също са паднали с цели 37%.

14) Орландо
Меджик -

стойност:
\$470 милиона,
печалба:
\$12 милиона

Меджик преминаха през тежка година, защото се разделиха с треньора си Стен ван Гънди, с най-добрания си играч Дуайт Хауърд и генералния си мениджър Отис Смит. Но не всичко е черно за Магьосниците. Чисто новата им зала "Амуей център" им носи сериозни приходи, тъй като всичките 60 луксозни места в нея са наети за следващите три години.

Очаквайте
продължение
в следващия брой.

* Преустановяване дейността на предприятието и непопускане на работника и служителя до него. Отменно средство на работодателя срещу стачката на работника и служителя.

Новият Peugeot 301 - еталон в сегмента за здравина и простор

Новият Peugeot 301 ще се произвежда за страни с тежки условия на движение и където пространството в купето е много важно за клиентите. Това са основните изисквания към проекта и именно благодарение на вътрешните си размери и устойчивостта 301 трябва да се превърне в еталон в сегмента за здравина и простор. Още при създаване на спецификациите на проекта специалистите на Peugeot трябва да изминат много километри в условия, близки до тези на бъдещите клиенти на модела. Неравни пътища, високи температури, влага... Благодарение на събралата информация за терена и на опита на марката-производител на автомобили

от 1889 г., създателите на модела се спряха на най-правилните решения предвид различните условия на използване. Става дума за решения относно поведението на пътя, здравината и качеството на изработка, както и на предлаганото оборудване. Като резултат 301 се характеризира с: ходова част, адаптирана за лоши пътища, за да се гарантира комфорт; използване на голям брой фиксиращи елементи за по-голяма здравина; двойни уплътнения срещу навлизане на прах и влага в купето; климатроник с функция AC max за страните с горещ климат; отопляема долната част на предното стъкло за страните със студен климат.

Здравината на всеки детайл е

допълнена от високо качество на асемблирането. В завода във Виго, Испания, където се произвежда 301, се прилагат стандартите за качество на 508, който бе високо оценен от клиентите. Проведени са 4 000 000 км изпитания за усъвършенстване на концепцията на автомобила. Резултатът е устойчивост във всякакви обстоятел-

ства, включително много тежки условия на движение. Пространството в купето и обемът на багажника са основни изисквания на клиентите, ето защо Peugeot цели да постигне предимство спрямо конкурентите си в това отношение.

И не на последно място - гаранционният срок на автомобила е 5 години.

Стартира кампанията „Искаш ли я за една година?”

TBI Bank раздаде 5 автомобила в кампанията "Искаш ли я за една година?". Късметлиите си получиха ключовете на 13 март лично от Цветан Петринин, изпълнителен директор на TBI Bank, в столичен шоурум на Opel. Събитието уважиха много медии и търговски партньори. Пет яркочервени Opel Corsa, които бяха предизвикателство за десетки хиляди клиенти на TBI в промоционалната кампания, си "тръгнаха" с новите си прите-

жатели. Шанс да ги спечелят имаха всички, които са станали клиенти на банката в периода на промоцията от 15.12.2012 г. до 1.02.2013 г., независимо дали са пазарували стоки на изплащане в партньорската мрежа на TBI, или са посетили банков офис на TBI Bank и са открили депозит, спестовна сметка или са избрали друг банков продукт. Повече от 35 000 граждани, малки, средни и микропредприятия участваха в кампанията

"Искаш ли я за една година?". Автомобилите Opel Corsa се предоставят на печелившите клиенти на банката чисто нови за една година и са с платени всички разходи (данък МПС, пътен данък, застраховки ГО и "Автокаско", зимни гуми, винетка и поддръжка на автомобила). За избраниците на съдбата остават само удоволствието от шофиранието и приятните изживявания с Corsa през следващата една година.

Въдеходът Renault Captur използва базата на IV поколение на модела Clio и вече очертливо дава сигнал, че ще предизвика бум на продажбите в Европа. Кросоувърът е дълъг 4120 mm, който е само с 15 mm по-малък от дължината на Nissan

Juke, който също е изграден на В-платформата с предно задвижване, разработена от алианса Renault-Nissan. Автомобилът е с изчистени и привлекателни форми, има повисок клирънс и по-големи колела. Моделът използва двигателите на Clio, като

Градският сладур Renault Captur

най-впечатляващи са 3-цилиндровият бензинов турбомотор с обем 0,9 л и мощност 90 к.с., както и 1,5-литровият турбодизел със същата мощност, който отделя едва 96 г въглероден диоксид на километър и харчи средно едва 3,7 л на 100 km.

Красивият Honda Civic Wagon

Студийната разработка Honda Civic Wagon Concept, предшестваща появата на серийния модел, определено привлече вниманието на публиката в Женева. Традиция при японците е част от концептуалните решения и някои красиви детайли да бъдат запазени и в моде-

лите, предназначени за масовото производство. Комбито в Швейцария беше оборудвано с 1,6-литров дизелов двигател, който е абсолютно нов за гамата на Honda. Той разполага с мощност от 120 к.с. и максимален въртящ момент от 300 Нм. Конкурентът на Ford Focus и

VW Golf ще бъде в продажба от следващата година. Истинския му вид, в който ще се превъплъти концептът, японците ще разкрият по време на автоизложението във Франкфурт тази есен.

Страницата подгответи
Станчо ШУКЕРОВ

Хранителна добавка
N-Ti-Tuss®
Билкови капсули за възрастни

Хранителна добавка

N-Ti-Tuss®

Билкови капсули за възрастни

Действа благоприятно на функцията на дихателните пътища.

ECOPHARM

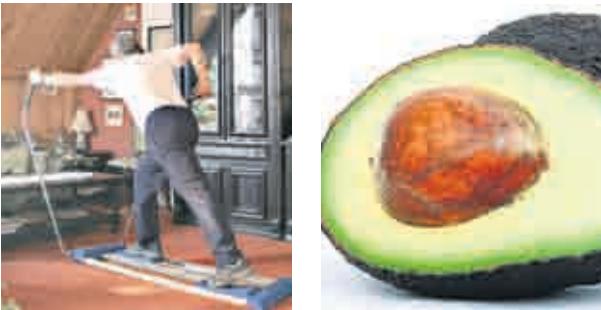
бул. "Черни Връх" №14, бл. 3, 1421, София, България,
тел. 02/ 963 15 96, 963 15 97, факс: 02/ 963 15 61

ЖИВОТ и ЗДРАВЕ

8 специализирани страници

19 - 25 МАРТ 2013

НОВОТО В HEALTH.BG

Сън, спорт и още нещо... срещу настинка

www.health.bg/18320

Смяна на играчите... в чинията

www.health.bg/18308

Какво причинява умората?

www.health.bg/18321

Пушенето оставя отпечатък върху гените

Ако бабата е била пушачка, то вероятността внучите ѝ да се разболеят от астма е доста висока, съобщиха учени. Тази зависимост съществува дори ако майката не е посягала към цигарите. Експеримент показал, че времени лабораторни мишки, ин-

жектирани с никотин, раждали астматици. Те на свой ред също създавали потомство с тази диагноза, въпреки че то не е имало допир с никотина. Учените стигнали до логичния извод, че основният компонент на цигарите оставя отпечатък върху гените, което влияе на бъдещите поколе-

ния. Т.е. астмата при внуките е резултат от генетични промени, предизвикани от външен фактор - пушенето.

Всеки ден по света около 250 милиона жени палят цигари, а астмата е най-разпространеното хронично заболяване сред децата.

Хората може да живеят до 150 години

Синтетична версия на резвератрола, съдържащ се в червеното грозде и червеното вино, е способна да се бори успешно със стареенето, повишавайки активността на белтъка SIRT1. Така продължителността на живота може да стигне до 150 години, твърдят учени от Харвардския университет. Повишената активност на белтъка SIRT1 се отразява положително върху работата на клетките и те стават по-малко лениви. Експериментите до момента показват, че съединенията, действащи на този белтък, ще позволяват на хората да живеят значително по-дълго. Вече са започнали изследвания, в които се проследява въздействието на синтетичен резвератрол върху пациенти с диабет тип 2 и псориазис. Предишни експерименти са установили, че това съединение е много полезно при лечение на рак, сърдечносъдови заболявания, алцхаймер, катаракта, остеопороза и др.

Лекар №1 на родната гимнастика „Имам надежден партньор за издръжливи стави и кости“

Д-р Мариела Сиракова, лекар на националния отбор по художествена гимнастика

Спортът е проверка за това дали един продукт за кости и стави работи.

Натоварването на костите и ставите при спортситите за една година се равнява на 3 години при хората без активен двигателен режим. В практиката ми на лекар на Националния отбор по художествена гимнастика, така и като консултант на много други спортсти, всекидневно се сблъсквам и трябва да лекувам проблема с износването.

Здрави стави (обикновено до 35 години възраст)

Силно увредени стави (най-често след 50 години възраст)

Познавам продуктите от серията АртоСтоп добре и заложих на най-новото, защото състава позволява едновременно профилактика и грижа за костите и ставите. Преди година започнах терапия на пациентки: бивши и настоящи спортистки, както и на неспортуващи с АртоСтоп Лейди.

Деца се учат как да се борят с микробите

Компанията "Юниливър" съвместно с Министерството на образованието, младежта и науката стартира дългосрочна образователна кампания за повишаване хигиенните навици на децата под надслов "Здраве чрез хигиена в училище и у дома".

Първият етап на кампанията ще обхване 26 училища в четирите най-големи български града - София, Пловдив, Варна, Бургас, и ще се проведе до 14 май на настоящата учебна година. Децата ще научат и колко голямо значение има поддържането на помещенията чисти и дезин-

fecirani. Те ще се запознаят с най-разпространените микроби, болестите, причинени от тях, и начините за тяхното унищожаване. Кампанията "Здраве чрез хигиена в училище и у дома"

provokira желанието на децата за изява и творчество, като превръща дезинфекцията в продукт и микробите, с които той ще се справи, в комиксови герои.

Определено имаше резултат

АртоСтоп Лейди осигурява най-пълната грижа за опорно-двигателния апарат на жените. АртоСтоп Лейди съчетава грижата за ставите чрез доказаното действие на глюказамин сулфат с една комплексна защита на костите чрез патентования Остео-комплекс.

Възпалението в ставите отшумява, намалява се рисъкът от дегенерация на хрущяла и от фрактури, увеличава се ставната подвижност. С него можете да бъдете сигурни, че усвоявате пълноценно микроелемента калций. В състава на продукта са включени и двата витамина D и K, които са отговорни за отвеждането и свързването на калция в костите.

www.artrostop.bg

С отговорност към новия живот

Доскоро се ширее мнението, че грижата да се износи и роди здраво бебе започва от първия момент, в който се установи бременността. Днес все повече жени знаят - майчинството започва месеци преди зачеването. На първо място - с внимание към начина на живот, отказ от пушене и алкохол. Акушер-гинекологите и педиатрите настоятелно съветват планиращите бременност жени да започнат прием на фолиева киселина и да не го прекъсват до края на първия триместър - това категорично намалява риска от развитието на изключително сериозната вродена малформация спина бифида, много често несъвместима с живота. Фолиевата киселина (витамин B₁₂) не се синтезира в организма, набавя се само от храната. Проблемът е, че се съдържа в много ограничен брой продукти, и то в незначителни количества - например в житните култури, животинските вътрешности и др. А тъй като именно

вит B₁₂ "вкарва" желязото в клетката, важността му е голяма и поради факта, че значителна част от жените страдат на някакъв етап от бременността от желязодефицитни анемии. Макар за бъдещата майка чисто физическите промени и изпитания на бременността да са по-осезаеми във втората ѝ половина, лекарите отделят все по-вече внимание върху началните три месеца, тъй като тогава се формират абсолютно всички органи и системи и може да се приложат мерки, намаляващи риска от вродени заболявания.

Добре балансираното хранене трябва да е особена грижа на бъдещата майка. В нейния организъм рязко се повишава потребността от елементи като желязо, калций, цинк, витамини. Какво означава правилно хранене на бременната жена? То включва качествени и по възможност натурални, чисти продукти - без консерванти, оцветители и различни подобрители на вкуса, с повишено внимание към количеството за-

хар и кофеин. В менюто на бременната трябва да се намалят, а най-добре и да се изключат колбасите, готовите сосове, както и всички блюда с "празни" калории, нямащи хранителна стойност, но допринасящи за нежелано повишаване на теглото. Спанац, коприва, салата, орехи, лещици, бадеми, риба и цитрусови плодове, мляко и различни млечни производствения са подходящите храни за бъдещата майка. Богатите на фибри продукти - плодове, зеленчуци, пълнозърнести храни - са особено необходими към третия триместър, когато притискането от нарасналия плод може да доведе до упорит запек. Бременната жена в никакъв случай не бива да си самоназначава витамини. Трябва да се знае, че предозирането на някои от тях не само не е полезно, но и може да е опасно за бебето. Подборът на всички витамини и хранителни добавки, които приема бременната, може да се направи компетентно единствено от нейния лекар. (ЖД)

Прополисът – най-ефикасният естествен имуностимулант

Доказано е, че един от най-ефикасните натурални антибиотици е пчелният прополис. Представлява сложна смес от флавоноиди, въсък, етерични масла и пчелен прашец. Той притежава антивирусни свойства и е отличен имуностимулатор. Докато вирусната обвивка е цялостна, вирусът остава безвреден, но попадайки в организма, ензимите разрушават протеиновата му обвивка, той се освобождава и активира. Научни изследвания показват, че наличието на пчелен прополис в организма предотвратява този процес. Преобладаващите в съдържанието на прополис биофлавоноиди пречат на ензимите да разградят вирусната обвивка и така вирусът остава „заключен“. Те имат също така и противовъзпалително, противоалергично и регенериращо действие. В съдържанието на пчелния прополис влизат и витамини, минерали и важни мастни киселини, които помагат за бързото зарастване и регенериране на тъканите. Не чакайте грипа или настинката, за да посегнете към този вълшен пчелен продукт. Особено подхо-

дящо е приемането на продукти със съдържание на прополис за профилактика на грип и настинки, по време на боледуване и за възстановяване след боледуване за деца и възрастни. Стимулирайте по естествен път имунната система в борбата срещу бактерии и вируси с уникалните хранителни добавки Propolis.

Ефикасните прополисови продукти на немската фирма Health Care се предлагат в аптечната мрежа, Лили дрогерии и ДМ дрогерии в страната и са следните:

- 500 mg прополис, 500 mg вит. С и 5 mg цинк (60 табл. за възрастни - за 2-месечен прием);
- 20% прополисов разтвор (в глицеринова основа, без алкохол, подходящ за бебета и деца);
- Балсами за усти и кожа - специално подбрани комбинации от прополис, етерични масла, билки и витамини - успокояват и лекуват кожата, против херпес и сърбеж.

Ogestan®

Точно
най-необходимото
за бъдещата
майка!

ECOPHARM

бул. "Черни връх" №14, бл. 3, 1421, София, България,
тел. 02/ 963 15 96, 963 15 97, факс: 02/ 963 15 61

COXAMIN D

Lithothamnion Calcareum

С КЛИНИЧНО ДОКАЗАНИ
НАЙ-ДОБРИ РЕЗУЛТАТИ ПРИ
ОСТЕОПОРОЗА И ОСТЕОАРТРОЗА

ПРОФ. ФАНИ РИБАРОВА:
“СОХАМИН Е НАТУРАЛЕН КАЛЦИЙ С КЛИНИЧНО ДОКАЗАН ЕФЕКТ!”

Когато една хранителна добавка има претенцията за превантивна роля и/или позитивен ефект върху лечебния процес на определена болест, тя задължително трябва да бъде доказана с клинични проучвания. Именно в това се състои и силата на Coxamin - реализираните многостранини клинични изпитания на неговата активност срещу остеопорозата и остеоартрита. Coxamin е източник на изключително богат спектър от макро, микро и ултрамикроелементи, в което се крие силата на неговата разнообразна биологична активност. Установената чрез клинични изпитания висока степен на бионаличност на калция в този продукт, както и комбинирането му с витамин D₃ / 5 µg на таблетка/ осигуряват сигурна биофункционалност.

Ето защо Marigot - Ирландия представя на фармацевтичния пазар три разновидности на продукта - Coxamin, Coxamin D и Coxamin Magne, които могат да бъдат комбинирани в съответствие с прилаганото лечение и/или диета.

Проф. Фани Рибарова

Катедра по превантивна медицина
Факултет по обществено здраве
Медицински университет - София

Вирусите не си отиват и когато времето се затопля

С г-р Юлия Тонкова, педиатър Във В. Търново, разговаря Галина Спасова

Д-р Тонкова, вече се запролети, макар и с големи мартенски амплитуди, но вирусните заболявания не намаляват. Кои са най-честите им причинители през този сезон?

- По принцип 95% от заболяванията се причиняват от вируси. Останалите белодробни инфекции са резултат от допълнително насложени микробни щамове и те могат да бъдат смесени или съответно бактериални. През пролетта, когато се стопили и хората започнат да се събират в по-големи групи по паркове, по градинки, в детските заведения особено, се създава предпоставка за повишаване на инфекциозността - наблюдавам го като педиатър. А в големите ученически колективи има доста прах, това допълнително създава условия за развитието на остро респираторни за-

болявания, причинени преди всичко от вируси. В големия процент оплакванията са от температура, хрема, кашлица - като на практика това са симптоми, които, взети заедно, формират диагнозата. В повечето от случаите находка в белия дроб няма, но има кашлица. Именно тя е симптомът, който най-вече беспокои хората и е основната причина да потърсят лекарска помощ. Най-застрашеният контингент са децата, защото те си общуват много близко и се улеснява пренасянето на инфекцията. Тя се внася и в семейството и се получава сериозно разболяване в дома от тъй наречените пролетни вируси. Затоплянето на времето предполага по-активното им разпространение.

- Каква е разликата между типичните есенно-зимни вируси и циркулиращите през про-

летта?

- Съществена разлика няма. Може би само това, че през есенно-зимния период има условия за преохлаждане на тялото, това е предпоставка на практика за податливост на вирусно заболяване и за внедряване и на бактериална инфекция. Преохлаждането на организма води до спазъм на кръвоносните съдове, до срив на локалния имунитет. Би могло да се каже, че през пролетта са повече вирусните инфекции, а през есента и зимата преобладават смесените - вирусно-бактериални.

- Има ли други фактори през пролетта освен повишени температури и по-интензивните контакти?

- Да, много се говори за т.н. пролетна умора. Заради нея човек трудно се адаптира към топлото време. Прахът, цветята допълнително предизвик-

ват кашлица. И много хора през този сезон смятат, че са "пипнали" вирус, а на практика имат алергия. Тези неща обаче могат да бъдат доказани само с преглед. Самолечението е абсолютно погрешно, особено когато е с антибиотик, вместо да се вземат симптоматични средства.

- Срещате ли се често все още с такова самолечение? Толкова се говори за вредата от него напоследък.

- Да, често срещано е, хората са склонни да се самолекуват - минават, купуват си най-евтиния антибиотик, без съответно да съобразят дали той е подходящ за тях. Така че, повтарям - лекарският преглед е задължителен, особено при децата. В интерес на истината, много майки вече придобиха нужната здравна култура, подхождат интелигентно, успяват да покрият първата симптома-

тика, звънят по телефона за консултации. Възрастните хора са по-склонни да предприемат самолечение с антибиотик, без да си дават сметка, че трябва подборно да се действа и след преглед. Те обикновено имат и по някое хронично заболяване, което променя реактивността на техния организъм към инфекции.

Индивидуалният подход е задължителен. Има си неща, които са за предпочитане, те са универсални. Например стимулирането на антивирусния имунитет с ехинацея, даването на сиропи за кашлица. Имам опит с целия набор от откашлящи сиропи. Забелязва се, че хората все повече се насочват по-скоро към природния начин на лечение, ползвайки билкови сиропи, основно тях търсят в аптеката. Примерно "Ен-Ти-Тус" се предпочита от

много родители. Той е показан при остро респираторни инфекции, при кашлица, възпалено гърло, пресипване, при простуда. Аз го използвам много в практиката си, защото съдържа осем стандартизираны билкови екстракти. Можем да се доверим на този продукт и да го прилагаме без никаква задръжка над едногодишна възраст - вкусен е, не съдържа алкохол и не действа успиващо.

- Препоръчвате ли го като първо средство до посещението при лекаря?

- Да, защото той може да успокои и гърлото, може да повлияе възпалената лигавица. Има антиалергично действие и на практика при започващи рециклиращи инфекции има и профилактичен ефект. Дозите съответно са според възрастта на децата.

Ефективно решение за проблемите на менопаузата

Изофлавоните са биологично активни съединения, които присъстват в храните от растителен произход. Спадат към групата на растителните естрогени (фитоестрогени) и имат действие, подобно на естествените женски полови хормони (естрогени), но не са стероиди. Те имат още антраканцерогенно действие, укрепват имунната система, работят като антиоксиданти.

Едни от най-богатите източници на изофлавони са соевите зърна. Соевият изофлавон е алтернативен заместител на хормоналната терапия с естроген при жените в периода преди и по време на климактериума. Намаляването на нивото на женските хормони в кръвта се свързва с редица неприятни симптоми като топли вълни, безсъние, нощи изпотявания, вагинална сухота, главоболие, нервност, неспокой-

ство, промени в настроението, раздразнителност. Редовната консумация на изофлавон ефективно премахва описаните симптоми на менопаузата, заздравява костите и предотвратява остеопорозата.

В университета Урбана, Илинойс, САЩ, клинично изследвали жени в менопауза, които в продължение на 6 месеца всеки ден консумирали соеви добавки. Резултатът бил значително увеличаване съдържанието на костни минерали и по-добра плътност на прешлените на гръбначния стълб и на други кости.

Редовният прием на соев изофлавон може да се използва и като профилактика на рак на гърдата. Има доказателства, че това има предпазващ ефект и при сърдечно-носъдови проблеми, при рак на простатата и дебелото черво.

В топ форма с Изофлавон

За комфорт преди и по време на менопаузата

N-Ti-Tuss
Билков сироп

Действа благоприятно на лигавицата на гърлото и дихателните пътища.
Подпомага отхръзването.

Ен-Ти-Тус
Билков сироп

Ен-Ти-Тус
N-Ti-Tuss

ECOPHARM

БДЛ Чирво-Фарм НДЛ БДЛ 1421 София, България
тел: 071 963 15 95 | факс: 071 963 15 61

Лекарствените гъби не лекуват рак

Те само помагат на организма да се справи сам

Виж това: www.youtube.com/mikoterapia

БАЩА МИ ОЗДРАВЯ ОТ РАК!

Разказано от Борислав Пеев (ветеринарен специалист), тел. 0879 890 242

"Баща ми е на 70 години. Преди 5 години беше опериран от рак на дебелото черво. Туморът беше голям колкото ябълка и беше запушил червото. В Бургаската онкология отстраниха по-голямата част от дебелото черво, тъй като имаше и разсейки. Беше поставена колостома. Лекарите реши-

ха да не правят лъчево- и химиотерапия, тъй като баща ми има пейсмейкер. Две години по-късно открихме много разсейки в черния дроб с размер около 4 mm. Онколозите казаха, че в случай като този не могат да предложат никакво лечение. Тогава по препоръка на д-р Милен Христов започна

да приема възможно най-пълната схема от лекарствени гъби. Баща ми беше загубил много килограми и нямаше апетит. Още след втората седмица се появи апетит и той започна да се храни нормално. След четвъртия месец продължи да приема само "Имюн Модулатор" и така вече 3 години.

Направените наскоро изследвания с рентгенов апарат, ехограф, скенер, гастро- и ректоскопия не показват наличие на никакви разсейки в черния дроб. С изключение на сърцето всички други органи бяха в норма. Лекарите в Бургаската болница бяха удивени от резултатите."

Някои от нашите доволни клиенти

Консултация по телефона с д-р Русанов - 02/8251647; 0878 931 252

Консултация с д-р Христов - 02/9525199

ЗА КОНСУЛТАЦИЯ И ЗАКУПУВАНЕ НА ПРОДУКТИТЕ

- гр. СОФИЯ
ул. Лайош Кошут № 24
(до Руски паметник), вътрешен двор,
офис 8, тел./факс 02/ 952 34 49
- д-р Милен Христов, тел. 02/ 952 51 99
(от понеделник до петък от 9 до 17 часа)
ул. Родопи № 68-70 (до Сточна гара),
вход вдясно, ет. 2, GSM 0877 231 599
- д-р Валентин Русанов,
GSM 0878 931 252
(от понеделник до петък от 9 до 17 часа)
- гр. ПЛОВДИВ
ул. Филип Македонски № 37, ет. 2, кабинет

- 8 (в сградата на "Медлайн
клиник"), тел./факс 032/ 62 24 55
и GSM 0878 780 742
- д-р Лилия Евтимова, GSM 0878 790 336
- гр. СТАРА ЗАГОРА
бул. Цар Симеон Велики № 158, ет. 2,
офис 2 (срещу сладкарница
"Неделя"), тел./факс 042/ 62 62 22
и GSM 0878 780 491
- гр. ВАРНА
ул. Христо Попович № 15
(до сладкарница "Маргарита"),
Свилен Лапаков, тел. 052/ 65 13 65

- и GSM 0878 10 54 76
- гр. БУРГАС
ул. Трайко Китанчев № 23,
тел. 056/ 82 11 70 и GSM 0878 950 397
- д-р Цветан Балкански,
GSM 0878 800 044
- гр. КЮСТЕНДИЛ
д-р Василка Захариева,
тел. 078 52 32 39 и GSM 0889 32 67 58
- гр. ПЛЕВЕН
д-р Камелия Косева,
GSM 0886 07 50 24
- гр. ВЕЛИКО ТЪРНОВО

- д-р Радосвета Запрянова,
GSM 0898 466 376
- гр. РУСЕ
д-р Дарина Кънева,
GSM 0896 83 15 80
- гр. ШУМЕН
д-р Стоян Стоянов, GSM 0878 646 034
(от понеделник до петък,
от 21.00 до 22.00 часа)
- гр. МАДАН
д-р Недко Димитров,
GSM 0897 92 22 30

Търсим лекари за представители! тел. 0878/780 302

„Доктор Биомастер“ ЕООД ● www.drbiomaster.com ● e-mail: office@drbiomaster.com ● Тел./факс за цялата страна: 02/952 34 49

БЕЗ АЛЕРГИЯ И АСТМА!

Научните проучвания в няколко клиники по света показваха 90% успеваемост при лечението на алергия и бронхиална астма с уреда BICOM®(БИКОМ®)!

Това е нов вид диагностициране и терапия, при който се използват собствените електромагнитни трептения (вълни) на пациента. Това е най-чист вид биофизична терапия. Германският апарат BICOM® открива електромагнитните трептения на заболяванията в даден орган, а след това взаимейства върху тях. Целта на терапията е да премахне или съществено да намали болестните процеси и да засили физиологичните (нормалните). Биорезонансната терапия с BICOM® е върховно постижение в съвременната медицина и се прилага индивидуално към всеки пациент.

Тази терапия е високоефективна, безболезнена, неагресивна, без противопоказания и нежелани странични ефекти. Може да се прилага както на бебета, така и на възрастни хора.

Кога са опасни аритмиите

Най-общо сърдечните аритмии представляват нарушение в честотата, качеството и последователността на контракциите на камерите и предсърдията. Те варираят от напълно невинни състояния, които понякога причиняват неприятни усещания за пациента, до животозастрашаващи състояния, изискващи спешна специализирана медицинска помощ.

Причините

Множество физиологични състояния и заболявания могат да протекат с аритмия. При практически здрави хора най-често тахикардия и екстрасистоли ("прескачане на сърцето") се получават при прекален прием на стимулиращи напитки, съдържащи кофеин, прекаляване с алкохол и цигари, недостатъчен сън, преживяване на стресови ситуации, преумора. Някои лекарства като страчично действие също могат да предизвикат ускорен, забавен или неравномерен пулс. Сред тях са средства (капки или таблетки) за отпушване на носа при хрема, сиропи за разширяване на бронхите (напр. вентолин) и др.

При младежи често се среща т. нар. дихателна аритмия, което е физиологично невинно състояние, изразяващо се в ускоряване на пулса по време на вдишване и забавянето му при издишване.

Когато са израз на болести изменения, аритмите най-често възникват на фона на дегенеративни промени (остаряването) на миокарда, както и зариди влошеното кръвоснабдяване на сърцето вследствие на атеросклероза.

При остръ инфаркт в зависимост от засегнатата зона внезапно се прекъсват нервни влакна от електрическата проводна система на сърцето, което често води до сериозни ритъмни нарушения. Хипертонията и диабетът също могат да доведат вторично до аритмии. При някои аритмии трябва да се търсят проблеми в щитовидната жлеза. Има и редица вродени изменения в миокарда, при които иначе здрави хора получават аритмии.

Диагнозата

В голям процент от случаите е достатъчен обикновен, малко по-дълъг ЕКГ запис, за да се установи има ли аритмия и какъв е видът ѝ. Често обаче се налага записването на 24-часова електрокардиограма

чрез поставянето на малък апарат (холтер) и няколко електрода върху гърдите. Така се улавят кратки епизоди на излизане от ритъм, промени по време на сън или на натоварване. За изясняване на картината кардиолозите преглеждат сърцето и чрез ехограф, защото той показва евентуални структурни изменения, както и ефективността на работата на камерите и предсърдията. В съображение влизат и някои лабораторни изследвания – липиден профил, кръвна захар, С-реактивен протеин, креатинин и urea, чернодробни ензими, хормони на щитовидната жлеза. Функционалният капацитет на сърцето се установява чрез кардиограма по време на натоварване (на велоергометър или пътешка).

Лечението

По принцип специфично лечение на аритмите се прилага рядко и при много строга лекарска преценка и контрол от кардиолог. Това е така, защото антиаритмичните лекарства не са безобидни. Затова се приемат, когато ползата от тях е по-голяма от риска да причинят странични действия.

При аритмии във връзка с функционални нарушения често е достатъчно да се промени режимът, да се намалят възбудящите напитки и цигарите, да се приемат успокояващи препарати на билкова основа. Физическите натоварвания не са противопоказани, а са полезни при тези състояния. Когато причината е в дисфункция на щитовидната жлеза, нейната корекция води до изчезване и на ритъмните нарушения. (ЖД)

„I LOVE FASHION“® - отслабни с удоволствие, с помощта на капсули и... парфюм!

Няма жена, която да не иска да изглежда добре и да не иска да изглежда модерно, иначе казано „фешън“. С това е свързано нейното самочувствие и успех.

Затова, ежедневно медиите ни бомбардират с предложения как да отслабнем, с помощта на всевъзможни хапчета. За съжаление малко от тях успяват да дадат задоволителни резултати, а в последствие неизбежният „вълчи апетит“ води до още по-трагични такива с познатия йо-йо ефект.

Точно тези проблеми са разрешени завинаги с новия модерен продукт за отслабване „I LOVE FASHION“® („Ай лав фешън“). Той е всичко онова, което не са останалите продукти за отслабване, които се продават в България. „I LOVE FASHION“® е резултат от най-новите открития в областта на диетологията и аромотерапията и осигурява сигурно и trajno отслабване. В него са включени два революционни компонента, произведени във Франция – клинично доказан екстракт в капсули за отслабване и парфюмна композиция от уникални аромати за понижаване и контрол на апетита.

Капсулите съдържат патентованата формула *Sinetrol Xpur*®, която е съчетание на синергично действащи активни съединения, екстрагирани от цитруси и гуарана. Синетрол изгаря излишните мазнини, което е доказано в две клинични проучвания. Принципът на действие на *Sinetrol Xpur*® се основава на блокиране на определен ензим (цАМФ-зависима фосфодиестераза). Инхибирането на този ензим води до процеси, при които натрупаните в мастните клетки (адипоцити) мазнини, се разграждат до глицерол и свободни мастни киселини, които от своя страна бързо изгарят и освобождават енергия за покриване нуждите на организма.

Клиничните тестове проведени с повече от 100 човека (с наднормено тегло) във Франция, категорично доказват, че редовната употреба на екстракта *Sinetrol Xpur*® води до бързо и trajno намаляване на излишните мазнини и до естественото оформяне на идеална фигура в проблемните зони (ханш, бедра, талия и корем).

Вторият компонент на този невероятен продукт е парфюмът „I LOVE FASHION“®, който е създаден за да реши другия възлов проблем при намаляване на теглото – АПЕТИТА, чрез

механизмите (химията) на мозъка.

Според специалистите ние се чувстваме си поради наличието на специален механизъм, при който сигналът за сиеста се контролира от центъра на апетита в хипоталамуса – част от мозъка, която регулира много основни дейности. Ние нямаме апетит и желание да се храним, когато получаваме сигнал от този център за пълнота или чувство за задоволство (удоволствие).

Въпросът е как можем да въздействаме на хипоталамуса, така че да получим сигнал за сиеста и удоволствие без да ядем храна? Отговорът тук се крие в обонянието на носа и неговата пряка връзка с хипоталамуса, така че сега имаме нова революционна формула – АЗ ГО ПОМИРИСАХ = АЗ ГО ИЗЯДО!!! Или казано по друг начин, съзнателното вдишване на определени аромати ще ни позволи да контролираме апетита си. Кои са тези аромати? Ароматите, които много бързо снижават нивата на тревожност и стрес, дават чувство за сигурност, удоволствие и благополучие, са тези, които ни позволяват да заменим вълчия апетит, с чувството на комфорт. Това са ароматите на шоколад, ванилия, карамел, мед, канела, малина, боровинка, пъпеш, банан, праскова, ябълка мандарина, портокал и др.

Специалистите препоръчват тяхното редовно вдишване през целия ден и особено при чувство за глад, за да потиснете апетита и желанието за излиши и вредни за фигурата хани. Всички тези сладки аромати се съдържат като основни нотки в парфюма „I LOVE FASHION“®.

И така, само с 2 капсули и няколко пръскания с парфюма дневно, ще получите желаната фигура, а отслабването ще бъде едно истинско удоволствие!

„I LOVE FASHION“®
вече можете да намерите в аптеките.

За информация: 0886 73 63 63,
www.ilovefashion.bg

Д-р Станимирова, обречен ли е човек над определена възраст да се измъчва от ставни болки?

- Не е задължително след определена възраст човек да куца, да има болки в ставите, но е често срещано. Петдесет процента от ревматичните заболявания се дължат на остеоартроза, износване на ставните хрущяли. Това е свързано със стареене на ставния хрущял, с механичния стрес върху износените стави (повишено тегло, голямо натоварване - вдигане на тежести, повторяеми еднообразни движения). Има и ендокринни фактори, ускоряващи развитието на остеоартрозата - метаболитни нарушения при по-добра, при диабет, хормоналните промени при жените през менопаузата. Други фактори са хроничните възпалителни ставни заболявания и накрая - това са дегенеративните, вродени заболявания на опорно-двигателния апарат. Наследствеността е изключително важна, особено за възлите на ръцете, които при жените са често срещани и доста ги притесняват. По принцип арт-

Без бастун на стариини

С г-р Красимира Станимирова, ревматолог, разговаря Галина Спасова

Д-р Красимира Станимирова

розвите изменения започват още след 30-годишна възраст (мнозина погрешно смятат, че това е само старческа болест) и процесът е по-бърз при активно спортстващи, при травми и при някои хронични възпалителни ставни заболявания.

- Как точно противат артрозните изменения?

- Процесът на увреждане на ставния хрущял при остеоартроза проти-

ча първо със стареенето му с годините, като се понижава функцията на хондроцитите - клетките, които изграждат хрущяла, и клетъчния матрикс, който е съставен от протеогликани и хиалуронова киселина. Тези вещества намаляват във времето, увеличава се количеството на колаген тип А и компенсаторно съседната на остеартилия ставен хрущял кост се

опитва да "поеме" несъвършенствата му - защото той изгубва функциите си на амортизор на тялото. Така започва компенсаторната остеосклероза - уплътняване на костта под хрущяла и образуване на т. нар. шипове. Хрущялът няма собствена кръвоносна система, храни се от ставната течност, образувана от синовиалната мембра на. Тази ставна течност с времето лека полека също намалява като количество.

- Какви са възможностите на съвременната медицинска практика да противодейства?

- Като цяло подобряването на функцията на ставния хрущял и запазването му максимално дълго във физиологичния му вид е възможно с няколко групи медикаменти. Когато вече са изчерпани тези възможности, се използват така наречените лубриканти, които вече са доста разпространени, а и хиалуроновата киселина се прилага

локално, вътрешно и това подобрява самата функция на ставата, когато е доста увредена. Најчесто се слагат в колените стави. Има вече и ампули за малки стави, но за коленните използването е най-разпространено.

- Кога трябва да започне грижата за ставите, възможно ли е да се отложи максимално стареенето им и дори в напреднала възраст човек да е с приемливо качество на живот?

- Да, възможно е до известна степен и всъщност ние, ревматолозите, това и целим, като при първите прояви на болка от механичен тип (основният симптом на остеоартрозата) се дават медикаменти, подобряващи качеството и функцията на ставния хрущял - хондропротектори. От тази група с много добър състав и на съвсем приемлива цена е например "Хондроей". Може да се пие и от диабетици, защото не съдържа захар,

което е важно, защото остеоартрозата при повъзрастните много често съчетава с диабет.

- Споменахте, че още при първите признаци трябва да се вземат мерки. Какви са тези начални симптоми на остеоартроза?

- Болка при натоварване и при продължително обездвижване. Примерно продължително седене в една поза. Докато при възпалителните ставни заболявания болката е денонища и дори е по-силна в нощните часове. Тя е дълбаща, непреќесната и не отзува при покой.

- Какви са причините за ставни проблеми в млада възраст?

- Водещ фактор е генетичната предиспозиция, тя е определяща на каква възраст горе-долу ще се развие този процес. Следват допълнителните фактори, които биха утежнили състоянието и за които споменахме - тегло, професия, активен спорт, травми.

CHONDRO SAVE

ХондроейВ - с грижа за Всяка става!

ECOPHARM

Бул. "Черни Връх" №14 бл. 3, 1421, София, България,
тел. 02/ 963 15 96, 963 15 97, факс: 02/ 963 15 61
www.ecopharm.bg

Neptune Krill Oil

Мощна Омега-3 формула с уникален състав!

В пъти по-ефективна, от която и да е рибено масло на пазара.

Оригиналът от Канада на най-добра цена!

С клинично доказана висока ефективност при:

- Намаляване на общия холестерол, LDL и триглицеридите
- Подобрява паметта и концентрацията
- Профилактика на сърдечно-съдовата система
- Предменструален синдром
- Артрози

Единствената Омега-3 формула с КРИЛ ОЙЛ за деца!

Neptune Krill Oil kids

- имуна система
- концентрация
- очно здраве
- дефицит на вниманието и хиперактивност

"Хербамедика" ЕООД е официален и единствен представител за България на NKO®, произведен от "Neptune Technologies & Bioresources" Inc. - Канада. Адрес: гр. София, ул. "Иван Сусанин" №45, ап. 5, тел.: 02/818 48 70; www.herbamedicabg.com

Бататите - и вкусни, и полезни

Бататите или т.нар. сладки картофи са грудков зеленчук, чиято родина е Централна Америка (Перу, Колумбия). Смята се, че той е бил използван като храна от человека преди 10-12 хиляди години, а възможно и по-рано. По време на Великите географски открития през XV и XVI век това удивително растение било пренесено в Азия и в Африка, където се превърнало в основна въглехидратна храна на редица народи. Със своите забележителни вкусови и питателни качества бататите станали любим продукт и на испанските и френските колонизатори на Новия свят.

Противно на очакванията, бататите не принадлежат към огромното семейство на картофите, набояващо над 5000 представители, а приликата с тях се изчерпва с външното сходство и с това, че те също се отнасят към грудковите зеленчуци с високо съдържание на скорбяла. Известни са около 500 разновидности на това растение, чито кореноплоди са оцветени в почти всички цветове на дъгата - бял, жълт, розов, червен, пурпурен.

Особено богати на ценни за човешкия организъм хранителни вещества, а и най-разпространени са бататите с жълто-оранжева и пурпурна окраска на месестата част.

В тропическите райони на света бататите растат като многогодишно растение и кореноплодите там достигат до рекордните 10 кг. В земите с по-умерен климат те са едногодишно растение и неговите клубени са много по-скромни - от няколко стотин грама до 1 кг.

Бататите са с по-висока хранителна стойност (около 1,5 пъти) и с много по-високо съдържание на важни нутриенти (полезни хранителни вещества) от добре познатите ни картофи. За разлика от последните, въпреки по-високото съдържание на въглехидрати

(до 30% срещу 19% у картофите) бататите са с по-нисък гликемичен индекс (показател, който показва нивото на глюкоза в кръвта след консумиране на въглехидрати), което ги прави подходяща храна за диабетици. Освен това те съдържат истински букет от ценни за човешкия организъм витамини - C, B₁, B₂, B₃, B₄, B₅, B₆, B₉, E, K, бета каротин (провитамин A), и минерали - калий, калций, желязо, мед, манган, селен, фосфор и др.

Високото съдържание на мощния антиоксидант бета каротин

(до 10,5 мг/100 г - два пъти повече от дневната потребност!), който в организма се превръща в ценната витамин A, прави бататите съизмерими, а в определени случаи дори превъзхождащи морковите.

Известно е, че витамин A забавя процесите на стареене в организма, участва в синтеза на белъчните вещества, в образуването на костиите и зъбите, спомага за възприемането на зрителната информация, за функционирането на имунната система и съпротивляемостта на организма срещу инфекции и т.н. Установено е, че трансформацията на бета каротина във витамин A, който е мастноразтворим витамин, се подобрява в присъствието поне на 3

г мазнина.

Витамин B₃ (ниацин) има важна роля за доброто състояние на кожата, съдейства за нормалното функциониране на храносмилателната система, за понижаване на нивото на кръвното налягане, както и за намаление на съдържанието на холестерол и триглицериди в кръвта.

Холинът (витамин B₄) регулира нивото на инсулин в организма, оказва хепатопректорно действие и (в състава на фосфолипида лецитин) участва в транспорта на мазнините.

Витамин B₅ (пантотенова киселина) участва активно в обмяната на въглехидратите, мазнините и аминокиселините, в синтеза на жизненоважни мастни киселини, на холестерола, хемоглобина, невротрансмитера ацетилхолин и т.н. При топлинна обработка загубите му са около 50%.

Витамин B₆ (пиридоксин) стимулира асимилирането на мазнините и белъчните вещества и участва в трансформацията на аминокиселината триптофан (съдържаща се в червените меса, млечните продукти, ядките, рибата тон, мидите, банините, соята и др.) във витамин B₃.

Витамин B₉ (фолиевата киселина) е един от най-важните за човешкия организъм витамини от група B, който взема активно участие в регулирането на функциите на кръвотворните органи, оказва положително въздействие върху действа на мозъка, черния дроб, червата, както и на имунната система, участва в об-

разуването на белите кръвни телца, в синтеза на белъчни вещества, спомага за усвояването на останалите витамини от тази група и т.н. За съжаление при топлинната обработка (варене, пържене, пече) до 90% от него се разрушават. Ето защо се препоръчва бататите да се консумират сирови - настъргани на едро ренде и полети с растително масло (зехтин, от гроздови семки, царевично). Това гарантира пълното съхранение на почти всички ценни съставки в този забележителен зеленчук.

Високото съдържание на калий в бататите спомага за нормалната сърдечна дейност и балансирането на кръвното налягане. Съдържащите се в тях нежни фибри (3-4 г/100 г) ги прави ценна храна за хора, страдащи от разстройство на храносмилателната система. Бататите с пурпурен цвят, по-разпространени в Нова Зеландия и в Япония, съдържат значителни количества антоциани - ценни полифенолни вещества, които по антиоксидантна активност превъзхождат дори витамин C, както и антоцианите в кожицата на гроздето, в червеното зеле и в плодовете на бъзба. Те оказват положително въздействие върху сърдечносъдовата система и върху работата на черния дроб. Интересен факт е, че съдържанието на антоциани в кожицата на червените и пурпурните батати е дори по-високо, отколкото в месестата им част. Редица ценни вещества се съдържат в тънката и нежна обвивка и на останалите видове батати, затова се

препоръчва всички те да се консумират, без тя да се отстранява. Има убедителни данни, че

Мъже, които са привърженици на т.нар. южноамериканска диета,

включваща сладки картофи, фасул и бамя, са много по-малко изложени на риск от рак на простатата.

Установено е, че съдържащият се в белите батати полизахарид арабиногалактан способства за стабилизиране на нивото на кръвната захар у диабетиците. По данни на американската компания Larex арабиногалактант е мощен имуностимулатор, който почти двойно увеличава образуването на макрофаги (клетки, представляващи съществен елемент от вродения имунитет у човека) в сравнение с прочутото растение ехинацея. Освен че активизира имунната система на организма, този полизахарид служи за храна на полезните симбионти бактерии в дебелото черво, има положително въздействие за заздравяването на язви и всмукването на хранителните вещества в stomashno-chревния тракт.

Средната калорийност на бататите е 100-120 ккал/100 г.

Любопитно е, че при термичната обработка тяхната хранителна стойност нараства. За разлика от картофите, листата на бататите, подобно на спанака и други листни зеленчуци, също могат да се

консумират. В тях също са открити голям брой полезни биологично активни съставки. В частност те съдържат вещества, които способстват за разширяване на кръвоносните съдове, например на аортата, оказвайки кардиопротекторно действие. Освен че са много полезни, бататите са и изключително вкусни и могат да се консумират както сирови, така и след различни кулинарни обработки. Следва да се има предвид, че поради по-фината им консистенция продължителността на топлината им обработка трябва да е по-кратка в сравнение с картофите. Този удивителен зеленчук е прекрасно допълнение към всякакви месни и рибни ястия и може да разчупи консервативните рамки и да внесе приятно разнообразие в традиционното меню на българина.

Бататите са третият по добив грудков зеленчук след картофите и маниоката, чието световно производство се оценява на 126 милиона тона. Най-голям производител е Китай (83% от световния добив), където бататите се смятат за плод на дълголетие. Макар все още плахо, този изключително ценен зеленчук се появява и на нашия пазар, за да зарадва ценителите на здравословната храна и любителите на кулинарните експерименти.

gropov_bg@yahoo.com

Тина БОГОМИЛОВА

Пролетта усмихва не само природата, но и лицето. Но още в първите слънчеви дни то се нуждае от дълбоко почистване.

Офертите на козметичните салони ваят като поройни пролетни дъждове. Почистването струва между десетачка и стотачка, зависи от методите, използваниятите технологии и козметични марки.

Почистващите процедури за лице са най-различни. Най-лесна и евтина е механичната, която може да се прави и въвщи. При вакуумната специална тръбичка изсмуква мастиите насложения. Ултразвуковата не само почиства порите, но и масажира, премахва пъпките и мъртвите клетки. За разлика от механичната няма болка и зачерявания.

Химическото почистване се прави с фруктови киселини, които отварят порите и разтварят мастиите на трупвания.

Дерматолог може да препоръча ензимен пилинг, при който първо се нанася специален гел, а

Пролетното почистване на лицето

Във всяка кухня има богат арсенал за сияна кожа

след това и пилинг маска, ампула, дерморегулираща маска и накрая регенериращ крем.

Един от последните хитове е крем с матиращ силикон, който контролира отделянето на мастиите жлези и лицето не лъши.

Най-новата и рекламирана технология е диамантоно дермоабразио. При нея стерилни диамантени глави ексфолирана горния кожен слой и изсмукват замърсяванията и мъртвата кожа.

Но почистването зависи от самата кожа. Дори и най-скъпата козме-

тика не помага, ако грижите за лицето не са редовни и внимателни.

Когато купуваме почистващи продукти, трябва да обърнем внимание на изброените съставки. Качествените препарати имат повече повърхностноактивни вещества. Почистващият гел не бива да съдържа тежки консерванти и сапуни. Мазната и комбинираната кожа трябва да се почистват с пенещи се кремове и гелове за измиване. За нормална са подходящи млеката, за суха и чувствителна козметиката трябва да е на основа-

та на маслата. При суха кожа са необходими овлажнители като глицерин или масло от ший.

Много е актуална и т.нр. мицеларна вода, която чисти и най-чувствителната кожа.

И докато пролетното миене на прозорци е достатъчно до есента, то за лицето са необходими всекидневни грижи. Еднократното посещение при козметик или няколкото процедури не са достатъчни. Прекаленото почистване обаче премахва важни мазнини, без които кожата става суха и раздразнена.

Във всяка кухня има богат арсенал за сияйно лице.

Редовната парна баня

е задължителна, като вариантите са различни – във водата може да се сложат билки, сода бикарбонат, морска сол, обикновена сол.

Редуването на студена и топла вода е идеална гимнастика за лицето, но не и ако има разширени кръвоносни съдове. Добре е сутрин лицето да се мие с минерална вода.

Още Клеопатра е поддържала красивото си лице с прясно мяко, кое то изглежда бърките. Киселото пък дори премахва луничките.

Зеленият чай почиства порите в дълбочина и

отръва от акне. Сокът от лимон и краставица изсветлява кожата.

Триминутният масаж с разтворена във вода сода бикарбонат прави кожата мека и гладка.

Разтривката на лицето с черен хляб, овесени и оризови трици е прекрасен домашен скраб за лице.

Пролетната маска трябва да подхранва, хидратира и ексфолира кожата на лицето. Затова и почти няма свеж пролетен плод и зеленчуц, който освен в стомаха да не може да се лепне и на лицето.

ЖИВИ ВИТАМИНИ

ПАЗЯТ ЗДРАВЕТО

Върнах си най-ценното – здравето

Преди 4 години овдовях. След загубата болежките се засилиха. Позната фармацевт ми препоръча да пия Vitaslim HEALTH и Vitaslim VITAMINS. Сега краката ми не се схвашат, гърбът не ме боли, сърцето не ме свива, нямам сърцебиене, не съм боледувала скоро.

Ани Бодурска, 55 г., Пловдив

Справих се с природни продукти

Страдам от трудно лечимо заболяване. Пия Vitaslim VITAMINS и се чувствам по-добре! Дали защото подпомага оросяването на крайниците, или защото спомага за повишаване на хемоглобина, или защото успокоява нервите ми, не знам, но Vitaslim VITAMINS ми помогнаха много.

Диана Христова, 46 г., с. Джулюница

Нечувана досега популярност добиха необикновените „Живи витамини“ Vitaslim VITAMINS (Vitaslim ВИТАМИНС). Благодарение на уникалната си сила да пазят здравето те се доказваха пред млади и стари.

Сред усетилите ефекти им е и г-жа Христова от село Джулюница, която казва: „Не знам дали защото подпомага оросяването на крайниците, или защото спомага за повишаване на хемоглобина, или

защото успокоява нервите ми, но Vitaslim VITAMINS помага много“. Невероятен е и разказът на 55-годишната пловдивчанка Ани Бодурска, която с Vitaslim VITAMINS и мощния омега-3 продукт Vitaslim HEALTH (Vitaslim ХЕЛТ) си осигурила здраво сърце и стави.

За борба с вирусите запознати комбинирали „Живите витамини“ с природния продукт за силен имунитет Vitaslim IMMUNO (Vitaslim ИМУНО).

Стопирах вирусите

Нямам сливици и всяка есен и зима боледувам. Купих си Vitaslim VITAMINS. На 2-та опаковка усетих подобрение – имах енергия и стопирах поредния вирус. Вече 3 месеца ги пия и дори симптом на настинка не съм имала. Сега повишавам имунитета си допълнително с Vitaslim IMMUNO.

Цветанка Дамянова, 35 г., Мизия

Витамините ме спечелиха

Мой пациент купува редовно витамините Vitaslim VITAMINS – по 4 кутии наведнъж. Заинтересувах се с какво те са по-различни. Прочетох за уникалната им формула и ме спечелиха. От тогава съветвам своите пациенти да пазят здравето си с Vitaslim VITAMINS – особено през грипния сезон.

Фармацевт Мариана Димитрова
Аптека „Мариана Димитрова“,
Червен бряг, ул. „Християнска“ № 10

СПЕЦИАЛИСТ

Спрях вирусите от детската градина

С малкия ми син хващахме всички вируси от детската градина. Минавата зима си взех диня. Живите витамини Vitaslim VITAMINS. Само след 2 месеца имах енергия, събуждах се цяла сутрин и косата ми се изчисти, свежа, кожата ми се изчисти, а косата заздрави. Тази зима опитах и Vitaslim IMMUNO. Грипът и настинките останаха в историята.

Марияна Милчева, 41 г., София

Vitaslim
VITAMINS

ТЪРСЕТЕ В АПТЕКИТЕ!

vitaslim.eu

Vitaslim VITAMINS – комплекс от биоактивни витамини и минерали.
Vitaslim HEALTH – най-мощният омега-3 продукт за здраво сърце и стави.
Vitaslim IMMUNO – природна формула за силен имунитет.